

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

AZƏRBAYCAN AVTOMOBİL YOLLARI DÖVLƏT AGENTLİYİ

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi

Ətraf Mühit və Sosial Çərçivə
Sənədlərinin (ƏMSÇS) hazırlanması
MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASI PLANI
(MTCOP)

Mart 2021

MÜNDƏRİCAT

GİRİŞ / LAYİHƏNİN TƏSVİRİ.....	1
1.1 Giriş.....	1
1.2 Layihəyə ümumi baxış.....	2
1.3 MTCOP-nın məqsəd və vəzifələri.....	6
QAYDALAR VƏ TƏLƏBLƏR	6
1.4 Azərbaycanın müvafiq milli/yerli qanun və qaydaları	6
1.4.1 Məşğulluğa dəstəklə bağlı Əsas Qanunvericilik	6
1.4.2 Vətəndaşların cəlb edilməsi və ictimaiyyətə açıqlama ilə əlaqədar milli/yerli hüquqi müddəalar	7
1.5 Dünya Bankının Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunmasına dair Ətraf Mühit və Sosial Standartları	9
MARAQLI TƏRƏFLƏRİN ƏVVƏLKİ CƏLB OLUNMA FƏALİYYƏTLƏRİNİN QISA XÜLASƏSİ .	10
MARAQLI TƏRƏFLƏRİN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ VƏ TƏHLİLİ	11
1.6 Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər	11
1.7 Digər Maraqlı Tərəflər	12
1.8 İmkanları məhdud/ həssas insanlar və ya qruplar	13
1.9 Maraqlı tərəflərin layihəyə olan maraq və təsirinin xülasəsi	13
MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASI PROQRAMI	15
1.10 Planlaşdırılan Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Fəaliyyətləri	15
1.11 İstifadə ediləcək Cəlb Olunma Metodları haqqında ətraflı məlumat	22
1.11.1 İctimai/ icma görüşləri	22
1.11.2 Ünsiyyət/əlaqə materialları	22
1.11.3 Kütləvi/ sosial media əlaqəsi	22
1.11.4 Məlumat masaları	23
1.11.5 Şikayətlərin həlli mexanizminin tətbiqi	23
1.11.6 Bacarıqların artırılması üzrə təlimlər və seminarlar	23
1.12 Təklif olunan strategiya/ həssas qrupların baxışlarını daxil etmək və onların iştirakını təşviq etmək üçün fərqli tədbirlər	23
1.13 Məlumatların açıqlanması	24
MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASI ÜÇÜN ROLLAR, MƏSULİYYƏTLƏR VƏ	
RESURSLAR	24
1.14 İcra qaydaları/proseduru.....	24
1.15 Vaxt müddəti	24
1.16 Rollar və məsuliyyətlər	25
1.17 Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) həyata keçirilməsi üçün büdcə.....	26
ŞİKAYƏTLƏRİN HƏLLİ MEXANİZMİ	27
1.18 RYİL üzrə ŞHM-nin yaradılması	27
1.19 Ciddi şikayətlərə dair protokollar və prosedurlar	28
1.20 Şikayət qeydləri	29
1.21 Şikayətlərə dair monitoring və hesabat	29
1.22 Mərkəzi əlaqə nöqtəsi - LİQ	30
1.23 Dünya Bankının Şikayətlərin Həlli Sistemi	30

MONİTORİNG VƏ HESABAT	30
1.24 Layihənin icrası zamanı hesabatların monitorinqi (müvafiq olduqda komponentlər üzrə)	30
1.25 Maraqlı tərəflərin Monitorinq Fəaliyyətinə cəlb olunması	31
1.26 Maraqlı Qruplara Hesabatın verilməsi	31
ƏLAVƏLƏR	33
Əlavə 1. COVID-19 Pandemiyası zamanı Sahə işi və Maraqlı Tərəflərin Cəlb edilməsinə dair təlimatlar	34
Əlavə 2. İctimai müzakirələrin protokolları	38

Şəkillərin siyahısı

Şəkil 1: RYİL-nin xəritəsi	1
----------------------------------	---

Cədvəllərin siyahısı

Cədvəl 1: RYİL/RCDP üzrə Komponentlər	3
Cədvəl 2: I Komponent üzrə Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər	11
Cədvəl 3: III Komponent üzrə Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər	12
Cədvəl 4: Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin Digər Maraqlı Tərəfləri	13
Cədvəl 5: Maraqlı Tərəflərin Layihəyə olan Maraq və Təsiri	14
Cədvəl 6: Planlaşdırılan Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Fəaliyyətləri	15
Cədvəl 7: Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planında (MTCOP/SEP) əsas iştirakçıların/maraqlı tərəflərin məsuliyyətləri	25
Cədvəl 8: Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı – Ehtimal edilən Büdcə (2 il üçün)	26

Qısaltmalar və ixtisarlar

AMYL	- Azərbaycan Magistral Yolu Layihəsi
TMŞ	- Təsirə məruz qalan şəxs
NO	- Nəzarət orqanı
İƏT	- İcma əsaslı təşkilatlar
MO	- Müsadirə orqanı
ƏMST	- Ətraf Mühit, Sağlamlıq və Təhlükəsizlik
ƏMS	Ətraf Mühit və Sosial
ƏMSÖP	- Ətraf Mühit və Sosial Öhdəlik Planı
ƏMSÇS	- Ətraf Mühit və Sosial Çərçivə Sənədi
ƏMSİÇS	- Ətraf Mühit və Sosial İdarəetmə üzrə Çərçivə Sənədi
ƏMSİP	- Ətraf Mühit və Sosial İdarəetmə Planı
ƏMSS	- Ətraf Mühit və Sosial Siyasət
ƏMSS	- Ətraf Mühit və Sosial Standartlar
FQM	- Fokus Qrup Müzakirəsi
FMK	- Fokal Məntəqə üzrə Koordinator
GƏZ	- Gender Əsaslı Zorakılıq
AH	- Azərbaycan Hökuməti
ŞHK	- Şikayətlərin Həlli üzrə Komitələr
ŞHM	- Şikayətlərin Həlli Mexanizmi
ŞHX	- Şikayətlərin Həlli Xidməti
BYİB	- Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf Bankı
MK	- Məcburi Köçkünlər
TAŞ	- Torpaq Alma Şöbəsi
DETAHQ	- Dövlət ehtiyacları üçün torpaqların alınması haqqında qanun
TAK	- Torpaqların alınması və köçürülmə
ƏİEP	- Əməyin İdarə Edilməsi Proseduru
M	- Magistral
ÇİB	- Çoxtərəfli İnkişaf Bankları
MN	- Maliyyə Nazirliyi
QDT	- Qeyri-dövlət təşkilatı
ASC	- Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
FS	- Fəaliyyət Siyasəti
DMT	- Digər Maraqlı Tərəflər
LTMQT	- Layihənin təsirinə məruz qalan tərəflər
LTMQŞ	- Layihənin təsirinə məruz qalan şəxs
LİQ	- Layihə İdarəetmə Qrupu
RYİL	- Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi
YTZ	- Yolun Təhkim Zolağı
KSÇS	- Köçürmə Siyasəti üzrə Çərçivə Sənədi
AAYDA	- Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
AAYDA-TAŞ	- Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi - Torpaq Alma Şöbəsi
AAYDA-LİQ	- Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi - Layihə İdarəetmə Qrupu
MTCOP	- Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı
TTN	- Tikintiyə Texniki Nəzarət

CİZ	-	Cinsi istismar və zorakılıq
STQ	-	Social Təsirlərin Qiymətləndirilməsi
KOSİA	-	Kiçik və Orta Sahibkarlığın İnkişaf Agentliyi
İNYƏMDX	-	İqtisadiyyat Nazirliyi Yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti
TT	-	Texniki Tapşırıq
DB	-	Dünya Bankı
DBŞHX	-	Dünya Bankının Şikayətlərin Həlli Xidməti

GİRİŞ / LAYİHƏNİN TƏSVİRİ

1.1 Giriş

Yollar Azərbaycanda dominant nəqliyyat növü kimi tanınır və milli iqtisadiyyatda onların rollarının vacib olacağı gözlənilir. Məhz bu səbəbdən də Azərbaycan Hökuməti (AH) daha yüksək hərəkətililik, etibarlılıq və təhlükəsizliyi təmin etmək üçün yol şəbəkəsinin həcminə və keyfiyyətinə diqqəti artırmaq istəyir. Çoxtərəfli İnkişaf Banklarının köməyi sayəsində Azərbaycanda yol sektoru əvvəlki illərdə əsas yolların yenidən qurulması ilə başlayaraq inkişaf etmişdir. Əvvəlki illərdə Dünya Bankı ilə Azərbaycan Hökuməti birlikdə Magistral (M) yolu olaraq təyin olunan əsas yollardan başlayaraq ölkənin yol şəbəkəsini yaxşılaşdırmağa yönəlmiş bir yol proqramı həyata keçirirdi. M magistral yollarının yenilənməsi/təkmilləşdirilməsinin tamamlanması sona çatmağa doğru olduğundan, növbəti addım olaraq ikinci və üçüncü dərəcəli yol şəbəkələri və ya yerli yolların (Y yollar) da yenidənqurulması nəzərdə tutulmuşdur.

Yol nəqliyyatının iqtisadiyyatda mühüm rolunu davam etdirmək üçün ikinci dərəcəli və yerli yolların bərpası gündəlikdə vacib bir məsələyə çevrilir. Bəzi bölgələrdə ikinci dərəcəli və yerli yollar yol sektorunun inkişafının diqqət yetirilməsi gereken əsas boşluqlardır. Bu, təklif olunan Layihənin həll edəcəyi əsas infraquruluşlardan biridir. Bu məqsədlə, Azərbaycan Hökuməti, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi (AAYDA) vasitəsi ilə Dünya Bankı tərəfindən maliyyələşdiriləcək Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin (RYİL) planlaşdırılmasına başlamışdır. Bu layihə Yenikənd-Biləsuvar yol dəhlizinin bərpası və yenidən qurulması, köməkçi aqro-logistika infraquruluşunun inkişafı, yol sektoru daxilində maliyyə davamlılığı və əməliyyat səmərəliliyinin təmin edilməsi üçün texniki yardım və institusional inkişaf dəstəyini əhatə edir.

Layihə, ölkənin sosial-iqtisadi problemlə və inkişaf etməkdə olan Aran iqtisadi regionundakı Salyan və Biləsuvar rayonlarında, layihənin aşağıda göstərilən məsələləri azalda biləcəyi bölgədə yerləşir: (i) əhalinin rifah və həyat səviyyələri respublika ortalamasının altındadır; (ii) yaxşı ödənişli iş yerlərinin və ticarət imkanlarının olmaması; (iii) infraquruluş və xidmətlərin çatışmazlığı; (iv) nominal orta aylıq əmək haqqı ölkə ortalamasından təxminən yüzdə 40 faiz aşağıdır; və (v) bölgə əhalisinin əhəmiyyətli bir hissəsi sosial cəhətdən həssas olaraq qalır və yoxsulluq həddinə düşmə riski altındadır. RYİL xəritəsi aşağıda göstərilmişdir.

Şəkil 1: RYİL-nin xəritəsi

İnvestisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsinə dair Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Siyasətində (ƏMSS) göstəriləndiyi kimi, Ətraf Mühit və Sosial Standartlar (ƏMSS) Borcalanlara layihələrin mənfi ekoloji və sosial risklərinin və təsirlərinin qarşısını almaq, onları minimuma endirmək, azaltmaq və ya yüngülləşdirilməsinə kömək etmək məqsədilə təqdim olunur. Müvafiq olaraq, **ƏMSS10 – Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması və Məlumatların Açıqlanması**¹ Borcalanla layihənin maraqlı tərəfləri arasında açıq və şəffaf əlaqənin vacibliyini vurğulayır və maraqlı tərəflərin səmərəli şəkildə cəlb olunması/iştirakı ilə layihələrin ətraf mühit və sosial davamlılığını artırmaq, layihənin qəbul edilməsini yüksəltmək və layihənin uğurlu dizaynına və həyata keçirilməsinə əhəmiyyətli töhfə vermək olar. Beləliklə, Bank Borcalandan layihənin mahiyyəti və əhatə dairəsi, potensial riskləri və təsirlərinə müvafiq olan Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planını (MTCOP) hazırlamağı və həyata keçirməsini tələb edir.

Bu MTCOP, ƏMSS1-də göstəriləndiyi kimi layihənin ətraf mühit və sosial qiymətləndirməsinin və layihə dizaynı və icrasının ayrılmaz hissəsi kimi maraqlı tərəflərlə əlaqə yaratmaq məqsədi ilə ƏMSS10-a uyğun olaraq Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin (RYİL) komponentləri üçün hazırlanmışdır. Belə ki, ƏMSS1-ə əsasən ətraf mühit və sosial risklər və təsirlər qiymətləndirilməli və idarə olunmalı; beləliklə, layihələrin hazırlanması və həyata keçirilməsinin ekoloji və sosial baxımdan davamlı olması təmin edilməlidir.

1.2 Layihəyə ümumi baxış

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin inkişaf məqsədi Salyan-Biləsuvar yol dəhlizi boyunca təhlükəsiz, səmərəli və iqlimə davamlı nəqliyyat əlaqəsini təmin etmək və bazara çıxışı yaxşılaşdırmaqdır. Bu, Azərbaycan Respublikası üçün Hökumət və Bankın yoxsulluğun azaldılmasına yönələn və nəqliyyat şəbəkələrinin post-COVID-19 pandemiyası dövründə yerli inkişaf və iqtisadiyyatın bərpası üçün imkan rolunu əks etdirən ilk təşəbbüslərdən biri olacaqdır. Bu cür yanaşma, yolun sərmayələrini iqtisadi, sosial siyasət və regional inkişafı sıx birləşdirərək sektorlar arası ölçüləri nümayiş etdirir.

Layihə aşağıdakı üç fəaliyyət sahəsini maliyyələşdirəcək:

- (i) İlk fəaliyyət sahəsi yol infrastrukturuna və köməkçi aqro-logistika infrastrukturuna investisiyaların qoyuluşunu əhatə edəcəkdir. Bu investisiyalar, modernləşdirilmiş/təkmilləşdirilmiş yol infrastrukturunun sosial-iqtisadi inkişafa təsirini maksimum dərəcədə artırmaq üçün yolların və bazarın əlçatanlığının dəstəklənməsinə kömək edəcəkdir. Qısa və orta müddətə etibarlı və dayanıqlı yol infrastrukturunu ilə təkmilləşdirilmiş logistikanın birləşməsi ondan faydalanan icmalarda məhsuldarlığın, yeni məşğulluq imkanlarının və ev gəlirlərinin artması üçün şərait yaradacaqdır.
- (ii) İkinci sahə, yerli icmalar üçün gəlir gətirmə imkanlarını yaxşılaşdırmaq məqsədilə yol kənarındakı obyektlərin (bazar yerləri, logistika obyektləri və digərləri arasında) dizaynını və təşkilini, yerli sahibkarlara bacarıqların artırılması üçün təlimlərin keçirilməsini dəstəkləyəcəkdir. Əvvəlki fəaliyyətlərin dizaynı/layihəsi, layihə üzrə investisiyaların həyata keçiriləcəyi yerləri və əsas tipini müəyyənləşdirmək və prioritetləşdirmək üçün icmanın səfərbər edilməsinə əsaslanacaqdır. Yol kənarındakı obyektlərin layihələndirilməsinin vacib tərəfi, bu obyektlərin ədalətli idarəetməsini və onların uzun müddətli istismarını və fəaliyyətini təmin edəcək uyğun idarəetmə modelinin yaradılmasına dəstək olmasıdır.

Третий поток будет поддерживать финансовую устойчивость и операционную эффективность в дорожном секторе через ТП для введения вариантов сборов с

¹ Mənbə (s. 53-64): <http://documents1.worldbank.org/curated/en/383011492423734099/pdf/The-World-Bank-Environmental-and-Social-Framework.pdf>

пользователей дорог, тем самым позволяя создавать новые источники доходов для содержания и эксплуатации дорог.

- (iii) Üçüncü sahə, yol istifadəçilərindən ödənişin qəbul edilməsi variantlarını təqdim etmək məqsədilə TD vasitəsilə yol sektoru daxilində maliyyənin davamlılığını və əməliyyat səmərəliliyini dəstəkləyəcək və bununla da yolların saxlanması və istismarı üçün yeni gəlir mənbələrinin inkişafına imkan yaradacaqdır. Bu fəaliyyət sahəsi çərçivəsində, həm də ağır nəqliyyat vasitələrinin həddindən artıq yüklənməsinin qarşısını almaqla pisləşən/korlanmış yol şəbəkəsi problemini həll etmək üçün texniki dəstək (məsləhət) göstəriləcəkdir. Yolun istismar və xərclərinin lazımi səviyyədə olmasını təmin edən əlavə gəlir mənbələrinə və əməliyyat təkmilləşdirilmələrinə sahib olmaq, bu layihə və digər yol investisiyaları çərçivəsində təqdim olunan yol infrastrukturunun uzunmüddətli dayanıqlılığının/davamlılığının təmin olunmasına kömək edəcəkdir.

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin məqsədlərinə uyğun olaraq dörd (4) komponentin aşağıdakı şəkildə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur:

Cədvəl 1: RYİL/RCDP üzrə Komponentlər

Komponent		Alt/subkomponent
S/s	Adı	
1	Yolların İnşası	1.1 Regional yolların bərpası
		1.2 Tikintiyə Texniki Nəzarət
		1.3 Gələcək investisiyaların layihəsi
2	Yol sektorunun dayanıqlılığı	2.1 Yol şəbəkəsinin idarə edilməsi sisteminin inkişafı
		2.2 Yol istifadəçiləri üçün ödəniş modellərinin hazırlanması
		2.3 Yol oxunun həddindən artıq yüklənməsinin qarşısını alan sistemlərin inkişafı
3	Yerli inkişaf və logistika	3.1 Yol kənarı bazar və logistika obyektlərinin inkişafı
		3.2 Məsləhət və təlim təşəbbüsləri
4	Layihənin İdarə Edilməsi və Təsirlərin Qiymətləndirilməsi	4.1 Layihə İdarəetmə Qrupuna dəstək
		4.2 Nəticənin ölçülməsi və Təsirin Qiymətləndirilməsi

Komponent 1 - Yolların İnşası

Alt komponent 1.1 – Regional yolların bərpası. Bu alt komponent, M3 yolunun 31.9 və 103.3 km arasındakı seçilmiş hissələrinin (ilkin/mövcud yol oxu) bərpasını maliyyələşdirəcəkdir. Yol kənarındakı bazarların və logistik obyektlərin tikintisinin dəyəri də bu komponent çərçivəsində maliyyələşdiriləcəkdir (Komponent 3-də planlaşdırılmasına və layihələndirilməsinə baxmayaraq).

Yol hissəsi yerli/milli yol təsnifatına uyğun olaraq II dərəcəli/kateqoriyalı yol kimi mövcud yol oxu boyunca yenidən qurulacaqdır. Yolun 54.4 km ilə 60.0 km arasındakı hissə Salyan şəhərinin sərhədlərinə düşür və fiziki vəziyyəti daha yaxşı olduğu üçün daha yüngül bərpa işlərinin görülməsi nəzərdə tutulur. Yolun Salyan şəhəri sərhədləri daxilində km 54.4 ilə km 60.0 arasındakı bəzi hissələri mövcud texniki xüsusiyyətlərinə görə daha yüngül bərpa işlərinin görülməsini nəzərdə tutur. Layihə, əhalinin sıx yerləşdiyi yaşayış ərazilərinə düzgün xidmət göstərmək və M3 avtomobil yoluna etibarlı bir alternativ təmin etmək üçün dayanıqlı/davamlı bir yol təmin edəcəkdir. Xüsusilə, yol, drenaj sistemlərinin həcmnin artırılması və körpülərin daşqın risklərinə uyğunlaşdırılması və digər dayanıqlıq həlləri daxil olmaqla, iqlimə davamlılıq tədbirləri ilə təkmilləşdiriləcəkdir. Artan təhlükəsizlik məsələləri təkmilləşdirilmiş çiyinləri, yüksək torpaq yatağı və viraj hissələrindəki qoruyucuları, təkmilləşdirilmiş lövhələri və s. əhatə edəcəkdir. Yerli sakinlərin ehtiyaclarının son dizaynda/layihədə nəzərə alınmasını və yerli icmaların, xüsusən də avtobus dayanacaqlarının yeri, keçidlərin və/və ya digər giriş nöqtələrinin yerləşməsi kimi məsələlərlə bağlı məlumatlandırmanı/əks əlaqəni təmin edə bilməsi üçün yolun bərpası layihəsi ilə bağlı məsləhətləşmələr aparılacaqdır.

Alt komponent 1.2 – Tikintiyə Texniki Nəzarət. Bu alt komponent, 1.1 alt komponentində yolun bərpası üçün tələb olunan texniki nəzarət xərclərini maliyyələşdirəcəkdir.

Alt komponent 1.3 – Gələcək investisiyaların layihəsi. Bu alt komponent, M3 magistral yolunun (mövcud yol oxu) qalan hissələrinin bərpası üçün tələb olunan texniki dizayn, ətraf mühit və sosial tədqiqatların həyata keçirilməsi ilə bağlı xərcləri maliyyələşdirəcəkdir.

Komponent 2 – Yol sektorunun dayanıqlılığı

Alt komponent 2.1 – Yol şəbəkəsinin idarə edilməsi sistemləri. Ağıllı nəqliyyat sistemlərinin (ANS) tətbiqi yolu ilə şəbəkənin idarə edilməsi və əməliyyat səmərəliliyini artırmaq üçün Texniki Dəstək. TD, elektron ödənişlərin yığılması və ağır nəqliyyat vasitələrinin monitorinqi daxil olmaqla, şəbəkə daxilində idarəetmə sisteminin ehtiyaclarını və imkanlarını, habelə yol şəbəkəsinə təsir edəcək hava və geoloji təhlükələr barədə erkən xəbərdarlıq sistemləri daxil olmaqla digər Ağıllı nəqliyyat sistemləri (ANS) modullarını araşdıracaqdır. Alt komponent 2.1, alt komponentlər 2.2 və 2.3 üçün konteksti və arxitekturanı təyin edəcəkdir.

Alt komponent 2.2 – Yol istifadəçiləri üçün ödəniş modellərinin hazırlanması. Texniki Dəstək (TD), elektron ödəniş sistemi, yol vinqeti və digər oxşar sistemlərdən istifadə edərək Yol istifadəçilərinə ödəniş tətbiq olunması (YİÖTO) sistemlərinin inkişafına xüsusi diqqət yetirəcəkdir. Texnologiya ödənişli tarifləri fərqləndirmək üçün yeni üsullar təklif edir ki, bu yollara ən çox ziyan vuran və ya daha çox emissiya edən nəqliyyat vasitələrinin daha çox pul ödəməsinə imkan verir və bu da araşdırılacaqdır. Bu araşdırmada, texniki-iqtisadi əsaslandırma, yol istifadəçilərinə ödəniş tətbiq olunması (YİÖTO) texnologiyasının seçimi, ofis üçün tələbləri, idarəetmə, ödənişlərin toplanması və mühasibatı, ödəmə istəyi, tənzimləmə məsələləri, ünsiyyət kampaniyaları/ məlumatlandırma, texniki şərtlər və digər aspektlər nəzərə alınmalıdır.

Alt komponent 2.3 – Yol oxunun həddindən artıq yüklənməsinin qarşısını alan sistemlərin inkişafı. Ağır nəqliyyat vasitələrinin həddindən artıq yüklənməsinə nəzarət etməklə, hərəkət çəkisi (HÇ) texnologiyası və digər nəqliyyat idarəetmə sistemləri vasitəsilə yolun vaxtından əvvəl aşınmasının qarşısını alan sistemlərə xüsusi diqqət ayırmaqla bağlı Texniki Dəstək göstərilmiş. Bu araşdırma, texniki-iqtisadi əsaslandırma, texnologiya seçimi, ofis üçün tələbləri, idarəetmə, icra və tənzimləmə məsələləri, texniki şərtlər və s. daxil olmaqla müfəssəl sənədlərin hazırlanmasını əhatə edəcəkdir.

Komponent 3 – Yerli inkişaf və logistika

Alt komponent 3.1 – Yol kənarı bazar və logistika obyektlərinin inkişafı. Bu alt komponent yol kənarı bazarın və logistika obyektlərinin planlaşdırılması, inkişafı və onların icrasına rəhbərlik etmək üçün TD-in maliyyəsini təmin edəcəkdir. İnvestisiya qoyuluşu yerli icmalarla və yerli hakimiyyət orqanlarının fəal iştirakı ilə planlaşdırma nəticəsində müəyyən ediləcək və layihələndiriləcəkdir. Vacib cəhət, faydalanan qruplar tərəfindən ədalətli istifadəni təmin edən və obyektin uzunmüddətli saxlanması və istismarını təmin edən, obyektləri idarə etmək üçün uyğun bir modelin hazırlanmasına dəstək olacaqdır. Layihə yol kənarındakı mövcud bazarların və logistika obyektlərinin yaxşılaşdırılmasına və/ və ya seçilmiş ərazilərdə layihə yolu boyunca yeni obyektlərin yaradılmasına təsir edəcək. Alt komponentin fəaliyyətinin bir hissəsi olaraq qəbul edilən obyektlər kiçik bazarları, satış nöqtələrini, anbarları, soyuducu anbarları, qablaşdırma və paylama obyektlərini əhatə edəcək, lakin bunlarla məhdudlaşmayacaqdır.

Alt komponent 3.2 – Məsləhət və təlim təşəbbüsləri. Tədris planının hazırlanması və daha sonra layihə ərazisində fəaliyyət göstərən kiçik kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına və aqro-logistika üçün xüsusi təlim və məsləhət xidmətləri göstərilməsi üçün TD-nin maliyyələşdirilməsi; məsələn, Salyandan Bakıya orqanik/üzvi qida məhsulları

tədarük edən müəssisələr. Fəaliyyətlərə təhlükəsiz şəkildə işləmək və pandemiyanın yayılmasının qarşısını almaq üçün strategiyalar daxildir. Fermer qadınların və qadın sahibkarların ehtiyaclarına xüsusi diqqət yetiriləcək, lakin təlim layihə ərazisində yaşayan icmalardakı hər kəs üçün açıq olacaqdır. Alt komponent, birgə ehtiyacların qiymətləndirilməsi və icmanın səfərbərlik işi ilə müəyyən ediləcək fermerlər, kooperativlər və iş qrupları kimi yerli faydalananların ehtiyaclarına uyğunlaşdırılacaqdır. Məsləhətçi və təlim təşəbbüsləri alt komponent 3.1 ilə də uyğunlaşdırılacaqdır. Məsləhət xidmətləri və təlimlər icma və kooperativ inkişafı, biznesin inkişafını, markalaşma, rəqəmsal savadlılıq (məsələn, e-ticarət və e-xidmət platformaları və tətbiqetmələrinin istifadəsində) və bu kimi sahələri əhatə edəcəkdir. Bəzi təlim fəaliyyətləri qadın sahibkarların ehtiyaclarına uyğunlaşdırılacaq və faydalananların ən azı 50 faizi qadınlar olacaqdır.

Komponent 4: Layihənin İdarə Edilməsi və Təsirləri. Maliyyələşdirmə, heyətin xərcləri, əlavə əməliyyat xərcləri, layihənin həyata keçirilməsini və icraçı təşkilatın idarəetmə qabiliyyətini dəstəkləmək üçün fərdi məsləhətçilərin xərcləri və maliyyə auditi xərcləri də daxil olmaqla müxtəlif layihə idarəetmə funksiyalarını dəstəkləyəcəkdir. Əlavə əməliyyat xərcləri AAYDA və LİQ işçiləri üçün təlim, ofis sahəsi və avadanlıqları, ofis üçün istehlak materialları, layihəni həyata keçirmək üçün tələb olunan nəqliyyat və sahə səfərləri, texniki, təhlükəsizlik və etibarlı aspektlərin idarə olunması üçün məsləhətçi köməyi, idarələrarası koordinasiya; nəticələrin monitorinqi; tamamlama icmalları, təsirlərin qiymətləndirilməsi və nəticələrin monitorinqi və s. üçün də maliyyələşməni də əhatə edəcəkdir. Bu komponent, həmçinin Layihə Fəaliyyəti üzrə Təlimatının (POM) hazırlanmasını maliyyələşdirəcək və ilk növbədə layihə üzrə podratçıları və yerli icmaları hədəf alan COVID-19 təcili yardım planının hazırlanmasını dəstəkləyəcəkdir.

Alt komponent 1.1 çərçivəsində həyata keçirilən layihədən əldə olunan iqlimdən faydalanmanın bir hissəsi olaraq, daha yüksək yay istiliyinə, artan intensivliyə və müddətə səbəb olacağı gözlənilən iqlim dəyişikliyinə təsirlərinə (çayda daşqınlara səbəb ola biləcək yağışların düşmə potensialı, yanğın riskinin artması gözlənilir) qarşı davamlılığı artırmaq üçün, yol işləri iqlimə davamlı dizayn və mühəndisi layihəni əhatə edəcəkdir. Belə ki, bərpa olunan köhnə M3 yolu yerli nəqliyyatın hərəkəti üçün daha yaxşı əlaqə və girişi təmin edəcək və layihələndirilən yol fəvqəladə vəziyyətlərdə nəqliyyatın yeni M3 yolundan yönləndirilməsi/yayındırması üçün istifadə edilə bilər.

Yolun bərpası üzrə mühəndisi layihədə, suyun yığılması/toplanması üçün nəzərdə tutulmuş boru kəmərləri və yan drenajları, həmçinin yağıntı və axıntı haqqında məlumatlar da nəzərə alınacaqdır. Körpü infrastrukturunu kənar və orta dayaqların lazımi dərəcədə qorunması, eroziyaya qarşı və ən yüksək daşqın axınlarına uyğun su yolu olan ərazilərlə dizayn ediləcəkdir. Eynilə, boru kəmərlərinin giriş və çıxış yerlərində eroziyadan qorunma təmin ediləcəkdir. Yığılan suların yolun əsas layı və əsasın alt laylarına daxil olmasının qarşısını almaq üçün tərs yan kanalları səviyyəsi yol yatağından aşağıda layihələndirilməlidir. Zəlzələ və artan yağışlar sürüşməyə həssaslığı artırır; bununla birlikdə, aşağı seysmik təhlükə və sürüşmə həssaslığına qarşı davamlılığı təmin etmək məqsədilə mühəndisi layihə standartları və uyğun keyfiyyətdə materiallar tətbiq ediləcəkdir. Yanğın təhlükəsi, tüstü, toz və yolun bağlanması səbəbindən, əlaqələrin qısa müddətli kəsilməsinə təsir edə bilər. Yol örtüyü və yol kənarındakı avadanlıqlar yanğından da zədələyə bilər, lakin bunlar yenidən üzlənmə yolu ilə düzəldilə bilər və ya davamlı bir təsir olmadan dəyişdirilə bilər.

Bu əlavə mülahizələrə/məsələlərə əsasən ümumən ictimaiyyət daha yaxşı əlaqələndirmədən və daha davamlı yollardan faydalanacaq ki, bu da hərəkətililiyin artması, malların daşınması üçün daha çox imkanlar yaradacaq və nəqliyyat təhlükəsizliyini artıracaqdır. Mövcud yararsız yol şəbəkəsi artıq nəzərdə tutulan xidməti göstərə bilmir və planlaşdırılmış bərpa işləri ilə bu iki rayonun nəqliyyat sistemləri yaxşılaşacaq, iqtisadiyyatı inkişaf etdiriləcək və yaşayış standartlarını yaxşılaşdıracaqdır.

1.3 MTCOP-nın məqsəd və vəzifələri

Bu Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) ümumi məqsədi *ƏMSS10-un aşağıda* göstərilən məqsədlərini nəzərə almaqla bütün layihə dövrü ərzində ictimaiyyətə açıqlama və məsləhətləşmələr də daxil olmaqla, maraqlı tərəflərin cəlb olunması/iştirakı üçün mütəşəkkil bir proqram yaratmaqdır:

- Borcalanlara maraqlı tərəflərin cəlb olunmasının müəyyənləşdirilməsində və onlarla, xüsusən də layihədən təsirlənən tərəflərlə konstruktiv əlaqələrin qurulmasında və davam etdirilməsində kömək edəcək maraqlı tərəflərin cəlb olunması işinə sistemativ yanaşma yaratmaq;
- Layihə üçün maraqlı tərəflərin maraq və dəstək səviyyəsini qiymətləndirmək və layihənin hazırlanmasında, ətraf mühit və sosial fəaliyyətdə maraqlı tərəflərin fikirlərini nəzərə almağa imkan vermək;
- Layihədən təsirlənə biləcək məsələlərdə layihənin təsiri altında olan tərəflərlə layihə müddətində təsirli və əhatəli ünsiyyət qurmağı təbliğ/təşviq etmək və təmin etmək;
- Layihə üzrə ətraf mühitə və sosial risklərə, təsirlərə dair müvafiq məlumatların maraqlı tərəflərə vaxtında, başa düşülə bilən, əlçatan və uyğun şəkildə açıqlanmasını və maraqlı tərəflərin cəlb olunmasını/iştirakını və məlumatların açıqlanmasını təmin etmək; və
- Layihədən təsirlənən tərəflərə məsələləri qaldırmaq və şikayət etmələri üçün onları əlçatan və əhatəli vasitələrlə təmin etmək və Borcalanların bu şikayətləri idarə etməsinə və onlara cavab verməsinə imkan vermək.

MTCOP, imkansız və həssas qruplar da daxil olmaqla potensial fərqli tərəfləri müəyyənləşdirmək, alt qrupların hər birinə çatmaq üçün bir yanaşma inkişaf etdirmək, Layihənin təsirinə məruz qalan tərəflər (LTMQT-lər) və digər maraqlı tərəflərin (DMT) narahatlıqlarını ortaya qoya biləcəyi bir mexanizm yaratmaq, təklif edilən layihə ilə əlaqəli ətraf mühit və sosial riskləri minimuma endirmək, azaltmaq üçün rəy vermək və ya şikayət etmə yollarını təqdim edir. Ümumilikdə, MTCOP aşağıdakı məqsədlərə xidmət edir (*ƏMSS10*):

Maraqlı şəxslərin müəyyənləşdirilməsi və təhlili;

- (i) Maraqlı tərəflərin cəlb olunmasının necə baş verəcəyinin planlaşdırılması;
- (ii) Məlumatların açıqlanması;
- (iii) Maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmələr;
- (iv) Şikayətlərə baxılması və cavablandırılması; və
- (v) Maraqlı tərəflərə hesabatın verilməsi.

QAYDALAR VƏ TƏLƏBLƏR

1.4 Azərbaycanın müvafiq milli/yerli qanun və qaydaları

1.4.1 Məşğulluğa dəstəklə bağlı Əsas Qanunvericilik

Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması ilə əlaqədar olaraq - **Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası** (12 Noyabr 1995), digər qanunlar arasında ölkənin əsas qanunu olaraq, Azərbaycan vətəndaşlarının məşğulluğu üzrə qanunvericilik prinsipini müəyyənləşdirir; bununla da, aşağıdakıları təmin edir:

- Mülki iştirak hüququ *54.1-ci maddədə* nəzərdə tutulur - “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının dövlətin ictimai və siyasi həyatında maneəsiz iştirak etmək hüququ vardır”.
- Məlumat azadlığı – Konstitusiya üç cəhətdən məlumat almaq hüququnu təmin edir:
 - (i) *Maddə 39* (Sağlam ətraf mühitdə yaşamaq hüququ) – “Hər kəsin ətraf mühitin əsl vəziyyəti haqqında məlumat toplamaq və ekoloji hüquqpozma ilə əlaqədar onun sağlamlığına və əmlakına vurulmuş zərərin əvəzini/kompensasiya almaq hüququ vardır”;
 - (ii) *Maddə 50* (Məlumat azadlığı) aşağıdakıları təmin edir

- Hər kəsin istədiyi məlumatı qanuni yolla axtarmaq, əldə etmək, ötürmək, hazırlamaq və yaymaq azadlığı vardır;
- Kütləvi informasiyanın azadlığına təminat verilir. Kütləvi informasiya vasitələrində, o cümlədən mətbuatda dövlət senzurası qadağandır.

(iii) **Maddə 57, paraqraf 1** - Vətəndaşlara dövlət orqanlarına müraciət etmək hüququ veir. Azərbaycan Respublikasının **Əmək Məcəlləsi** (1 fevral 1999-cu il tarixli, 618-IQ sayılı) işçilərlə işəgötürənlər arasındakı münasibətləri, habelə onlar ilə müvafiq yerli/milli orqanlar və müəssisələr arasındakı münasibətlərdən irəli gələn digər hüquq münasibətlərini tənzimləyən əsas qanunvericilik aktıdır. Məcəllədə sağlamlıq və təhlükəsizliklə bağlı tələblər və prinsipləri də nəzərdə tutulur. Bundan əlavə, qadınların və azyaşlıların da iş şəraiti müəyyənləşdirilmişdir.

"Məşğulluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının 29 iyun 2018-ci il tarixli, 1196-VQ nömrəli Qanunu məşğulluq sahəsində dövlət siyasətinin hüquqi, iqtisadi və təşkilati əsaslarını, habelə əmək sahəsində vətəndaşlara və işsiz şəxslərə sosial müdafiə sahəsində dövlət zəmanətlərini müəyyənləşdirir. Bu yeniləmə "Məşğulluq haqqında" əvvəlki, 2 iyul 2001-ci il tarixli qanunu əvəz edir.

"Yaşayış minimumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının 5 oktyabr 2004-cü il tarixli, 768-IIQ nömrəli Qanunu (12 may 2006-cı il tarixli 109-IIIQD Qanunları və 6 mart 2007-ci il tarixli 260-IIIQD Qanunları ilə dəyişiklik edilmiş) Azərbaycan Respublikasında yaşayış minimumunun müəyyənləşdirilməsinin prinsipləri, qaydaları və dövlət dəstəyini, habelə ölkədəki sosial və iqtisadi inkişafı uyğunluğun artırılmasını izah edir.

Azərbaycan 1992-ci ildə Beynəlxalq Məşğulluq Təşkilatına (BƏT) üzv oldu və **bu günə qədər 7 mühüm Konvensiya** (29 sayılı "Məcburi Əmək", 111 sayılı "Ayrı-seçkilik (Məşğulluq və Peşə)", 122 sayılı "Məşğulluq siyasəti", 88 sayılı "Məşğulluq xidməti" "Peşə Reabilitasiyası və Məşğulluğa (Əlil şəxslər)" dair 159 sayılı Konvensiya) daxil olmaqla, bu təşkilatın **60 Konvensiyanı təsdiqlədi**.

1.4.2 Vətəndaşların cəlb edilməsi və ictimaiyyətə açıqlama ilə əlaqədar milli/yerli hüquqi müddəalar

"Vətəndaşların müraciətlərinə baxılması qaydası haqqında" Azərbaycan Respublikasının 30 sentyabr 2015-ci il tarixli, 1308-IVQ nömrəli Qanunu. Qanuna görə, hər hansı bir vətəndaşın dövlət və bələdiyyə orqanlarına, dövlətə və ya bələdiyyəyə məxsus hüquqi şəxslərə yazılı və ya şifahi şəkildə müraciət etmək hüququ vardır və bu müraciətlər Ombudsmana müraciətlərdən və ya məlumat tələblərindən fərqli prosedura malikdir və anonim ola bilməz.

"Məlumat əldə etmək hüququ haqqında" Azərbaycan Respublikasının 30 sentyabr 2005-ci il tarixli Qanunu. Bu Qanun Konstitusiyanın 50-ci maddəsində göstərilən azad, məhdudiyyətsiz və bərabər məlumat əldə edilməsini təmin etmək üçün hər hansı bir şəxsin birbaşa və ya nümayəndəsi vasitəsi ilə məlumat sahibinə müraciət etmək və məlumat əldə etməyin növü və formasını seçmək hüququna malik olan qanuni çərçivəni müəyyənləşdirir.

"İctimai iştirakçılıq haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 22 noyabr tarixli, 816-IVQ nömrəli Qanununu. Bu qanun Konstitusiyanın 49-cu maddəsinə (Sərbəst toplaşmaq azadlığı) uyğun olaraq vətəndaşların dövlət idarəçiliyinin həyata keçirilməsinə cəlb olunması çərçivəsini təmin edir və tənzimləyir. Qanunda ictimai iştirakçılıq aşağıdakılardan ibarətdir:

- Dövlət və ictimai həyatın müxtəlif sahələrində iştirak, dövlət siyasətinin hazırlanması və həyata keçirilməsi, milli və yerli qərarların qəbul edilməsi;
- Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarının, yerli özünüidarə orqanlarının fəaliyyətinə ictimai nəzarətdə iştirak;
- Vətəndaş cəmiyyəti institutlarının dövlət və yerli özünüidarə orqanlarının ictimaiyyətlə məsləhətləşmələri prosesində və ictimai rəyin öyrənilməsində iştirakı (İctimai Şuralar vasitəsilə).

Qanun aşağıdakı ictimai iştirakçılıq formalarını nəzərdən keçirir:

- Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, yerli özünüidarə orqanları yanında **İctimai Şuralar**;
- İctimai əhəmiyyətli qərarların qəbulu zamanı **ictimai müzakirələr**;
- Qanunvericilik aktları layihələri, dövlət və ictimai həyatın müxtəlif məsələləri üzrə **ictimai dinləmələr**;
- İctimai rəyin **öyrənilməsi**;
- Qanun layihələrinin **ictimai müzakirəsi**;
- Vətəndaş cəmiyyəti institutlarının hüquqi aktların layihələri ilə bağlı fikirlərinin öyrənilməsinə dair **yazılı məsləhətləşmələr**.

Təsvir edilmiş qanunvericilik aktlarına əlavə olaraq, ətraf mühit və sosial təsirlərin qiymətləndirilməsi prosesi, Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq məlumatların açıqlanması və maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi/iştirakı fəaliyyətlərini də əhatə etməlidir.

Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi Qanunu (ƏMTQ Qanunu, 2018) Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsinin əhatə dairəsini, prosedurunun və məsuliyyətini, həmçinin ətraf mühitin qiymətləndirilməsi zamanı ictimai məsləhətləşmələr və məlumatların açıqlanması tələblərini əhatə edir.

Qanuna görə, Sifarişçi (İcraçı Agentlik) nəzərdə tutulan fəaliyyətə başlamazdan əvvəl KİV və ictimai dinləmələr vasitəsilə layihə ərazisindəki yerli əhalini və cəmiyyəti məlumatlandırmalı və onlara ƏMTQ nəticələri barədə məlumat verməlidir (Maddə 12.1.4).

Sifarişçi "İctimai iştirakçılıq haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq fiziki şəxsləri, hüquqi şəxsləri və əmlak sahiblərini də cəlb etməklə ictimai dinləmələr aparmalıdır (Maddə 4.10). İctimai dinləmələrin və müzakirələrin nəticələri barədə məlumat ƏMTQ sənədinə daxil edilməlidir (Maddə 5.3.12).

Qanun bələdiyyələrin ictimai dinləmə fəaliyyətləri üçün məsuliyyətlərini də müəyyənləşdirir (Maddə 11). Beləliklə, layihənin (və ya nəzərdə tutulan fəaliyyətin) həyata keçirildiyi ərazidəki müvafiq bələdiyyə ƏMTQ-nin həyata keçirilməsində iştirak etməli və ƏMTQ sənədinin hazırlanması üçün lazım olan məlumatları təqdim etməlidir. Bundan əlavə, bələdiyyələr fiziki və hüquqi şəxslərə, əmlak sahiblərinə, eləcə də digər maraqlı tərəflərə (qeyri-hökumət təşkilatları, vətəndaş təşəbbüs qrupları, bələdiyyələrin rayon komitələri və s.) onların istəkləri ilə ictimai məsləhətləşmələrdə iştirak etmələrinə kömək etməlidirlər.

Bundan əlavə, insanlar və vətəndaş cəmiyyəti institutları sifarişçi və planlaşdırma təşkilatının ƏMTQ ilə bağlı açıq dinləmələr keçirməsini tələb etmək hüququna malikdirlər (13.2.2).

Eynilə, **Torpaqların dövlət ehtiyacı üçün alınması haqqında Qanunun (2010)** 15-ci maddəsi, sosial təsir məsələləri ilə bağlı toplantıların/görüşlərin keçirilməsini tələb edir. İctimai görüşlər Sifarişçi tərəfindən təşkil olunmalı və sənədləşdirilməlidir. Bu məsləhətləşmələrin məqsədi yerli sakinlərin, maraqlı tərəflərin və ya təşkilatın nümayəndələrinin təklif olunan layihə ilə bağlı hər hansı bir açıqlama və ya etirazlarını dinləmək və qeyd etmək, alternativ təklifləri müzakirə etmək, habelə şikayətlərin baxılması prosesi və digər məsələlər barədə ictimaiyyəti məlumatlandırmaqdır.

Qanun, torpaqların alınması və köçürülməsi ilə əlaqəli məlumat və sənədlərin ictimai məsləhətləşmələr və rəsmi elanlar yolu ilə açıqlanması tələbini də nəzərdə tutur. Xüsusilə, 14-cü Maddə Sifarişçidən təsire məruz qalmış torpaqların yerləşdiyi ərazidə təsire məruz qalan torpaq/əmlak barədə rəsmi elan yaymasını və bu elanı təsire məruz qalan şəxslərə çatdırmaq üçün bütün tədbirlərin görülməsini tələb edir. Yuxarıda göstərilən qanunvericilik ümumi vətəndaşlığın ictimai

maraqlar məsələsində əlaqələrinin təmin edilməsində müsbət addımlar sayılır. Buna baxmayaraq, Azərbaycanda Ətraf Mühitə dair Qərar-Qəbul edilməsində İctimai iştirakı üzrə bir araşdırmada² aşağıdakı müşahidələr aparılmışdır:

- İctimai Ətraf Mühit Qiymətləndirməsinə (İƏMQ) istinad edilməsinə baxmayaraq, Ətraf Mühitin Mühafizəsi/Qorunması haqqında Qanun, "İƏMQ-nin nəticələri tövsiyə və məlumat xarakteri daşıyır" ifadəsi xaricində ictimai iştirak prosesi ilə qərar qəbuletmə arasında hər hansı bir əlaqəni təmin etmir;
- Qanunvericilik və tənzimləyici bazalarda/çərçivələrdə ətraf mühitlə bağlı ictimai dinləmələrin keçirilməsi üçün aydın prosedurlar mövcud deyil;
- Tədqiqat/araşdırma, əlavə olaraq, bu boşluqların, Arhus Konvensiyasına uyğun olaraq mövcud qanunvericilik və tənzimləyici bazaların/çərçivələrin yenidən nəzərdən keçirilməsini və inkişaf etdirilməsini tövsiyə edir.

İrəli bir addım olaraq AAYDA, vətəndaşların iştirakı və məlumatların açıqlanması ilə əlaqədar qanuni tələblərə uyğunluğu təmin etmək üçün yuxarıda göstərilən müvafiq qanunvericilik və qeydləri nəzərə almalıdır.

1.5 Dünya Bankının Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunmasına dair Ətraf Mühit və Sosial Standartları

Dünya Bankının 1 oktyabr 2018-ci il tarixində qüvvəyə minmiş Ətraf Mühit və Sosial Çərçivə Sənədi (ƏMSÇS), Ətraf Mühit və Sosial Standart (ƏMSS) 10, "Maraqlı Tərəflərin Cəlb edilməsi və Məlumatların Açıqlanması"nı da əhatə edir. Bu ƏMSS10, layihələrin ətraf mühit və sosial davamlılığını yaxşılaşdırmaq, layihənin qəbul edilmə imkanını artırmaq və layihənin uğurlu hazırlanmasına və həyata keçirilməsinə əhəmiyyətli töhfə verə bilən "Borcalan və layihənin maraqlı tərəfləri arasında yaxşı beynəlxalq təcrübənin mühüm elementi kimi açıq və şəffaf əlaqələrin vacibliyini" tanıyır (ƏMSS10, bənd 1).

ƏMSS10 Borcalanın layihənin icra müddətində inklyuziv bir proses kimi maraqlı tərəflərlə əlaqənin təşkil olunmasını tələb edən İnvestisiya Layihəsinin Maliyyələşdirilməsi vasitəsi ilə Bankın dəstəklədiyi bütün layihələrə tətbiq olunur (ƏMSS 10, bənd 2). Dünya Bankının ƏMSÇ-nə uyğun olaraq ƏMSS10 aşağıdakıları müəyyən edir (ƏMSS10-nun 6-9-cu bəndləri):

- Borcalanlar, layihənin icra müddətində maraqlı tərəflərlə əlaqə quracaq, bu əlaqəni layihənin hazırlanması prosesində mümkün qədər erkən və layihənin hazırlanması ilə bağlı maraqlı tərəflərlə məsləhətləşməyə imkan verən bir müddət ərzində başlayacaqlar. Maraqlı tərəflərin iştirakının mahiyyəti, əhatə dairəsi və tezliyi layihənin mahiyyəti, əhatə dairəsi və potensial riskləri və təsirləri ilə mütənasib olacaqdır.
- Borcalanlar, bütün maraqlı tərəflərlə dolğun məsləhətləşmələr aparacaqlar. Borcalanlar, maraqlı tərəflərə vaxtında, uyğun, başa düşülə bilən və əlçatan məlumatlar verəcək və manipulyasiya, müdaxilə, məcburetmə, ayrışdırıcılıq və hədə-qorxu/təhdid olmadan mədəni cəhətdən uyğun bir şəkildə onlarla məsləhətləşmələr aparacaqlar.
- Maraqlı tərəflərin cəlb olunması/iştirakı prosesi, ƏMSS-da göstəriləndiyi kimi aşağıdakıları əhatə edəcəkdir: (i) maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsi və təhlili; (ii) maraqlı tərəflərin cəlb olunması/iştirakı üçün planlaşdırma; (iii) məlumatların açıqlanması; (iv) maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmə; (v) şikayətlərə baxılması və onlara cavab verilməsi; və (vi) maraqlı tərəflərə hesabat vermək.
- Borcalan ətraf mühit və sosial qiymətləndirmənin bir hissəsi olaraq, müzakirə olunan maraqlı tərəflərin təsviri, alınan rəylərin xülasəsi və rəyin necə nəzərə alındığı, ya da bunun

² Xəzər Enerji və Ətraf Mühit Mərkəzi (XEƏM/CCEE). 26 avqust 2020. Ətraf Mühitə dair Qərar-Qəbul edilməsində İctimai iştirak: Azərbaycan İşi – Analiz. Bu səhifədə mövcuddur <<http://ccee.ada.edu.az/ccee-policy-brief-no-41-public-participation-in-environmental-decision-making-the-case-of-azerbaijan/>>

olmamasının səbəbləri barədə qısa məlumat daxil olmaqla, maraqlı tərəflərin cəlb olunmasının/iştirakının sənədləşdirilmiş qeydini aparacaq və məlumat açıqlayacaq.

ƏMSS10-nun 21-ci bəndi "maraqlı tərəflərə layihənin riskləri, təsirləri və təsirlərin azaldılması tədbirləri barədə fikirlərini bildirmə imkanları yaradan və Borcalanın onlara baxıb cavab verməsinə imkan verən dolğun məsləhətləşmələrin aparılması zərurəti" mövzusunda mənalı məsləhətləşmələr aparılacaqdır. *ƏMSS10-nun 21-ci bəndi* "dolğun məsləhətləşməni" ikitərəfli bir proses kimi aydınlaşdırır, bunlar:

- (a) Layihə təklifinə dair ilkin fikirləri toplamaq və layihələndirmə ilə bağlı məlumatların əldə edilməsi üçün layihə planlaşdırma prosesinin əvvəlindən başlayır;
- (b) Maraqlı tərəflərin rəylərini, xüsusilə, ətraf mühit və sosial risklərin və təsirlərin müəyyənləşdirilməsində və azaldılmasında məsələlərin, təsirlərin və imkanların xüsusiyyəti inkişaf etdikcə, davamlı olaraq maraqlı tərəflərin layihələndirməyə cəlb olunma/iştirakla bağlı məlumatlandırma yolu kimi təşviq etdirir;
- (c) Risklər və təsirlər meydana çıxdıqca məsləhətləşmələr davam etdirilir;
- (d) Aktual, şəffaf, obyektiv, dolğun və asanlıqla əldə edilə bilən məlumatların maraqlı tərəflərlə konstruktiv məsləhətləşmələri mədəni cəhətdən uyğun bir şəkildə, müvafiq yerli dillərdə və maraqlı tərəflər üçün başa düşülən şəkildə təmin edəcək bir müddət ərzində məlumatların əvvəlcədən açıqlanması və yayılmasına əsaslanır;
- (e) Rəyləri nəzərdən keçirir və cavablandırır;
- (f) Layihədən təsirlənən tərəflərin aktiv və hərtərəfli cəlb olunmasını/iştirakını dəstəkləyir;
- (g) Xarici manipulyasiya, müdaxilə, məcburetə, ayrışdırıcılıq və təhdiddən azaddır; və
- (h) Borcalan tərəfindən sənədləşdirilir və açıqlanır

MARAQLI TƏRƏFLƏRİN ƏVVƏLKİ CƏLB OLUNMA FƏALİYYƏTLƏRİNİN QISA XÜLASƏSİ

2019-cu ilin oktyabr ayında, ilk növbədə, layihənin hazırlanması, xüsusilə fəaliyyət istiqamətləri barədə məlumat vermək üçün layihə ərazisindəki müvafiq inkişaf ehtiyaclarını və yerli əhalinin layihə fəaliyyətləri ilə bağlı prioritetlərini anlamaq məqsədi ilə layihə üzrə sosial-iqtisadi araşdırma aparıldı, bazarın əlçatanlığını yaxşılaşdırmaq üçün əlavə kiçik infrastruktur və xidmətlər və gender fərqi təhlili edildi. Araşdırma/sorğu bir sıra Fokus Qrup Müzakirələrindən (FQM) və Salyan - Biləsuvar yolu boyu kəndlərdə/qəsəbələrdə aparılan Təfəssilatlı Müsahibələrdən (TM) ibarət idi. Bu araşdırma Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL) insanlara tanındı və layihənin potensial təsirinə məruz qalan tərəflərin ilkin maraqlı tərəflər kimi cəlb olunmasına xidmət etdi.

COVID-19 pandemiyası səbəbindən hamının (AAYDA-nın işçiləri, Məsləhətçi və geniş ictimaiyyət) təhlükəsizliyi ilə bağlı narahatlıqların artması səbəbi ilə, maraqlı tərəflərlə normal fəaliyyət, bu mövzuda hökumətin verdiyi tövsiyələrə uyğun olaraq təxirə salındı.

Əlavə məlumat Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL) ilə bağlı İctimai Məsləhətləşmələr AAYDA/LİQ tərəfindən təşkil edildikdən sonra verilecekdir.

MARAQLI TƏRƏFLƏRİN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ VƏ TƏHLİLİ

Ətraf Mühit və Sosial Standartlar 10-da (ƏÇSS10/ESS10), aşağıdakı şəxslərə və ya qruplara aid olan "maraqlı tərəf"-in izahı təqdim edilir: (a) layihədən təsirlənən və ya təsire məruz qalma ehtimalı olan (layihənin təsirinə məruz qalan tərəflər); və (b) layihədə marağı ola bilən (digər maraqlı tərəflər).

1.6 Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər

Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT), layihədən təsirlənən və ya təsire məruz qalma ehtimalı olan, xüsusi hallara görə imkanları məhdud və ya həssas ola biləcək tərəflərdir. Bu qrup, layihənin mənfi təsirinə daha çox məruz qalır və/və ya layihədən faydalanma qabiliyyəti digərlərindən daha məhduddur (*ƏMSS10, 5 və 11-ci bəndlər*)

İkincili dərəcəli yolun yenidən qurulacağı Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin (RYİL) I Komponenti üzrə Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər aşağıda göstərilmişdir.

Cədvəl 2: I Komponent üzrə Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər

Əsas Maraqlı Tərəflər Qrupu	Layihə Ərazisinin Maraqlı Tərəfi
Yolun alt layihələri boyunca əmlak sahibləri	Özəl torpaq sahibləri
	Torpaqları və ya əmlakları yol işlərinin təsirinə məruz qala bilən dövlət və xüsusi torpaq sahələrinin sahibləri (kənd, rayon və ya milli səviyyəli)
	Torpaqlara sahib olan təşkilatlar (dini, ictimai-vətəndaş və digər qruplar)
Yol istifadəçiləri qrupları	Piyadalar
	Nəqliyyat istifadəçiləri
	Nəqliyyat vasitələri istifadəçiləri
	Uzun məsafəyə səyahət edənlər
	Layihə yolu yaxınlığında yerli sakinlər
	Fərdi nəqliyyat istifadəçiləri
	Yol kənarındakı ticarətçilər
	Yol layihəsinin yerli sakinləri
	Yol layihəsinin yeri
	Yerli nəqliyyat (Mikrobüs)
	Taksi sürücüləri
	Şəxsi sərnişin daşıyıcıları
	Yerli idarəetmə (Rayon)
Layihənin müsbət və ya mənfi təsirlənə məruz qala biləcək, layihə ərazisində yerləşən müəssisələr	Restoranlar və ictimai iaşə obyektləri
	Mağazalar
	Avtomobillərin yuyulması
	Şəxsi məhsullar
	Turistlər üçün kiçik özəl otellər
	Fermer bazarları (həm rəsmi, həm də qeyri-rəsmi ticarətçilər)
Layihənin müsbət və ya mənfi təsirlənə məruz qala biləcək hədəf bölgələrdə yerləşən müəssisələr	Digər xidmətlər
	Sakinlər və icma üzvləri
	Fermer bazarları (rəsmi və qeyri-rəsmi ticarətçilər)
	Restoranlar
	Digər xidmətlər

Köməkçi aqro-logistika infrastrukturunun, Məsləhət və Təlim Təşəbbüslərinin inkişafına səbəb olacaq III komponent üzrə, ilkin olaraq Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər aşağıda göstəriləndi kimi qruplaşdırılmışdır.

Cədvəl 3: III Komponent üzrə Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər

Əsas Maraqlı Tərəflər Qrupu	Layihə Ərazisinin Maraqlı Tərəfi
Yerli istehsalçılar	Torpaq sahibi olan fermerlər
	İcarədar fermerlər
	Muzdlu təsərrüfat işçiləri
	Uzun məsafəyə səyahət edənlər
	Təsərrüfat məhsullarının yerli emalçıları/istehsalçıları
	Təsərrüfat məhsulları üçün qablaşdırıcılar
	Yol kənarındakı ticarətçilər
	Yol layihəsinin yerli sakinləri
	Yol layihəsinin yeri
	Yerli nəqliyyat (Mikrobüs)
	Taksi sürücüləri
	Şəxsi sərnişin daşıyıcıları
	Yerli idarəetmə (Rayon)
Xidmət təminatçıları	Məhsul alverçiləri və alıcıları
	Yük maşınları və məhsul daşıyıcıları
	Bazar/mağaza satıcıları
	Təsərrüfat məhsulları satanlar
	Təsərrüfat məhsullarının emalı müəssisələrinin sahibləri
	Turistlər üçün özəl otellər
	Bazarlar (rəsmi və qeyri-rəsmi ticarətçilər)
	Digər xidmətlər
Fermer təsərrüfatları ilə əlaqəli müəssisələr	Sakinlər və icma üzvləri
	Bazarlar (rəsmi və qeyri-rəsmi ticarətçilər)
	Otellər və restoranlar
	Digər xidmətlər

Qeyd: Covid-19 pandemiyası səbəbindən qruplar və təşkilatların xüsusi adları verilməmişdir, lakin MTCOP çərçivəsində maraqlı tərəflərin iştirakı prosesi zamanı, maraqlı tərəflərin iştirakı ilə əlaqəli olan əsas birliklər və firmaların müəyyənləşdirilməsi davam etdiriləcəkdir.

II komponent - Yol Sektorunun Dayanıqlılığına Texniki Dəstəyin göstərilməsi aşağıdakılara səbəb olacaqdır: (i) Yol Şəbəkəsinin İdarə Edilməsi Sisteminin İnkişafı; (ii) Yol İstifadəçiləri üçün Ödəniş Modellərinin hazırlanması; və (iii) Yol Oxunun Həddindən Artıq Yüklənməsinin Qarşısını Alan Sistemlərin inkişafı. Texniki Dəstək nəticəsində yol sektorunda maliyyənin davamlılığını və əməliyyatın səmərəliliyini dəstəkləyəcək, bu layihə və digər yol investisiyaları çərçivəsində təqdim olunan yol infrastrukturunun uzunmüddətli dayanıqlılığının təmin olunmasına kömək edəcək bir tədqiqat olacaqdır. Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər əsasən dövlət qurumları, yol istifadəçiləri (ödənişli yoldan / ödəniş modellərindən təsirlənə biləcək özəl və ticarət tipli istifadəçilər) və tədqiqat məqsədi ilə müvafiq məlumat verə biləcək əsas məlumat verənlər olacaqdır. Bu qruplara təsirlər minimal olacaq və buna görə də maraqlı tərəflərin iştirakı fəaliyyətləri lazım olmaya bilər.

1.7 Digər Maraqlı Tərəflər

Digər Maraqlı Tərəflər (DMT) layihədə marağı ola bilən və layihənin təsirləri, təsir azaltma mexanizmləri və faydaları ilə bağlı fərqli narahatlıq və prioritetlərə/üstünlüklərə sahib olan və fərqli və ya ayrı-ayrı cəlb olunma/iştirak formaları tələb edə bilən şəxslərdir (*ƏMSS10, 5 və 11-ci bəndlər*). Ümumiyyətlə, bunlar layihənin həyata keçirilməsinə təsir göstərmək və qərar qəbul etmək imkanı olan və/və ya layihəyə marağı olan insanlar, sosial qruplar və təşkilatlardır. Bu qrupa layihədən faydalana biləcək dövlət qurumları, Qeyri Hökumət Təşkilatları (QHT) və özəl müəssisələr daxildir.

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin hər üç komponentinin aşağıda göstəriləyi kimi eyni Digər Maraqlı Tərəfləri paylaşması nəzərdə tutulur.

Cədvəl 4: Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin Digər Maraqlı Tərəfləri

Əsas Maraqlı Tərəflər Qrupu	Layihə üzrə Maraqlı Tərəf
Nazirliklər və dövlət təşkilatları	Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi
	Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi (AAYDA)
	Maliyyə Nazirliyi
	İqtisadiyyat Nazirliyi
	Kiçik və Orta Sahibkarlığın İnkişafı Agentliyi (SMEDA)
	Fövqəladə Hallar Naziri
	Kənd Təsərrüfatı Naziri
	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Naziri
	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Naziri
	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri
	Rayon Yerli İcra Hakimiyyətləri
Vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları	Yerli QHT-lər, Sosial İqtisadiyyat Təşkilatlarının Həmkarlar İttifaqları; Vəqflər; Sosial Müəssisələr; Kooperativlər və Kredit İttifaqları.
Layihəni inkişaf etdirən digər qurumlar Beynəlxalq QHT-lər və icraçı agentliklər	Layihəni inkişaf etdirən digər qurumlar, Beynəlxalq QHT-lər və icra agentlikləri (məsələn, BMTİP, GIZ və s.)

Qeyd: Covid-19 pandemiyası səbəbindən qruplar və təşkilatların xüsusi adları verilməmişdir, lakin MTCOP/SEP çərçivəsində maraqlı tərəflərin iştirakı prosesi zamanı, maraqlı tərəflərin iştirakı ilə əlaqəli olan əsas vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları həmkarlar ittifaqları, kooperativlər və kredit ittifaqları və ətraf mühit qruplarının müəyyənləşdirilməsi davam etdiriləcəkdir.

1.8 İmkanları məhdud/ həssas insanlar və ya qruplar

İmkanları məhdud/ həssas insanlar və qruplar narahatlıqlarını ifadə etmək və ya layihənin təsirlərini başa düşmək üçün səsə və vasitəçiyə sahib olmayan və bununla da maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi/iştirakı və ya layihənin faydalarından kənarlaşdırıla bilənlərdir.

Bu layihə çərçivəsində həssas qruplara əlillər, 15 yaşınadək (bəzi məhdudiyyətlərlə qanuni işə yarayan yaş) beşdən çox uşağı olan çoxuşaqlı ailələr, gənclər, qadınlar və ailə başçı qadınlar, yoxsul kimi qeydiyyatdan keçmiş ailələr, dolanışiq imkanları olmayan yaşlı üzvləri olan ailələr (və ya qazancı olmayan) və əlil üzvləri olan ailələr, habelə məcburi köçkünlər) daxil ola bilər.

Layihə, bu qrupların layihə ilə əlaqəli məlumat alınmasını, onlarla məsləhətləşməni və layihədə iştirak etmələrini, layihə ilə bağlı fikirlərini və narahatlıqlarını ifadə etmək üçün vasitələrə sahib olmalarını təmin etmək üçün fərqli tədbirləri özündə birləşdirəcəkdir.

Salyan və Biləsuvar da sakinlərlə ictimai məsləhətləşmələr aparıldıqdan sonra həssas və imkansız qrupların ifadə etdikləri məsələlər və narahatlıqlar Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planına (MTCOP) daxil edilmişdir.

1.9 Maraqlı tərəflərin layihəyə olan maraq və təsirinin xülasəsi

Mövcud məlumatlara əsasən, vəziyyətlərini daha yaxşı başa düşmək və lazımi qaydada idarə etmək üçün maraqlı tərəflərin maraq və layihə təsirləri müəyyənləşdirildi. Layihənin təsirinə məruz qalmış ərazilərdə məsləhətləşmələr və müzakirələr "layihənin hazırlanması prosesində mümkün qədər erkən başlayacaq və layihənin dizaynı/hazırlanması ilə əlaqədar maraqlı tərəflərlə

konstruktiv/dolğun məsləhətləşmələrin aparılmasına imkan verən bir müddətdə” aparılacaqdır (ƏMSS10, bənd 6). İctimaiyyətlə məsləhətləşmədə, Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi və onun məqsədləri barədə fikir və düşüncələri əldə etmək üçün vacib olan maraqlı tərəflərlə məsləhətləşmə aparılacaq və müzakirə ediləcəkdir. Layihədəki maraqları və təsiri ilə potensial vacib olan maraqlı tərəflər aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur.

Cədvəl 5: Maraqlı Tərəflərin Layihəyə olan Maraq və Təsiri

		Layihəyə təsir göstərmək və ya təsir etmək ehtimalı və ya qabiliyyəti		
		Yüksək	Orta	Aşağı
Layihəyə maraq səviyyəsi	Yüksək	AAYDA	Bazarlar (rəsmi və qeyri-rəsmi ticarətçilər) Restoranlar və mərasim/tədbir salonları Mağazalar və digər müəssisələr Digər xidmətlər	Piyadalar İctimai səfərdə olanlar Şəxsi Nəqliyyatdan istifadə edən insanlar Dayanacaqdan istifadə edən insanlar Layihələndirilən yolların yaxınlığında və ya yol boyunca yaşayan insanlar Layihə boyu kəndlərdə yaşayan insanlar Əlillər Yaşlılar Uşaqlar
	Orta	Ekoloji qruplar da daxil olmaqla, Vətəndaş Cəmiyyəti Təşkilatları Mətbuat və Media	Polis və yol polisi Əməkdaşları	Ümumi ictimaiyyət Turistlər

MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASI PROQRAMI

Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı, maraqlı tərəflərin əsas xüsusiyyətləri və maraqlarını, müxtəlif maraqlı tərəflər üçün uyğun olacaq müxtəlif səviyyəli cəlb edilməni/iştirakı və məsləhətləşmələri nəzərə alan Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi üzrə Ətraf Mühit və Sosial Çərçivə (ƏMSÇ) sənədinin vacib bir hissəsidir. Bu, layihələrin ətraf mühit və sosial davamlılığını yaxşılaşdırmaq, layihənin qəbul edilməsi imkanını artırmaq, uğurlu layihənin hazırlanması və həyata keçirilməsinə əhəmiyyətli qatqı təmin etmək məqsədilə hər növ maraqlı tərəfləri layihəyə cəlb etmək üçün addımlar atacaqdır. Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) fəaliyyət növləri və onların tezliyi layihənin hazırlanmasının üç əsas mərhələsinə uyğunlaşdırılmışdır: tikinti; tikinti sonrası və istismar mərhələsi.

1.10 Planlaşdırılan Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Fəaliyyətləri

Aşağıdakı cədvəldə layihə çərçivəsində nəzərdə tutulan maraqlı tərəflərin cəlb olunması/iştirakı fəaliyyətləri təqdim olunur.

Cədvəl 6: Planlaşdırılan Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Fəaliyyətləri

Layihə mərhələsi	Hədəf maraqlı tərəflər	Cəlb olunma mövzusu(ları)	İstifadə olunan metod (lar)	Yeri / tezliyi	Öhdəliklər
1. Müfəssəl Layihələndirmə	Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər: Torpaq alınmasından təsirlənən insanlar; Layihə ərazisində yaşayan insanlar; İmkanları məhdud / Həssas ailələr	Torpaqların erkən qeydiyyatı üçün rəsmi sənədlərin toplanmasına kömək; Kompensasiya dərəcələri və metodologiyası; Layihənin əhatə dairəsi və əsaslandırılması; Layihənin Ətraf Mühit & Sosial Standartları; Köçürülmə və dolanışığın bərpası variantları; Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi	Xüsusi qadınlar və həssas insanlar üçün ictimai iclaslar, təlimlər/ seminarlar, ayrı-ayrı görüşlər; Kütləvi / Sosial Mediya Ünsiyyət/əlaqə - telefon zəngləri; Yazılı məlumatların açıqlanması - Broşuralar, afişalar, bukletlər, veb sayt vasitəsilə; Məlumat lövhəsi - layihə ərazisinin başlanğıcında və sonunda; Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəfin (LTMQT) şikayətinə baxılması mexanizmi	Bölgələrdə layihənin başlanması ilə bağlı görüşlər; Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə və kəndlərdə aylıq iclaslar; Təsirə məruz qalan kəndlərdə LTMQT-lərin tədqiqi; Kütləvi/ sosial media vasitəsilə əlaqə (ehtiyac olduqda); Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə broşuralı / afişalı məlumat masaları (davamlı)	AAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti, torpaqların alınması şöbəsi; İcmlərlə Əlaqələndirmə üzrə Məmur);

Layihə mərhələsi	Hədəf maraqlı tərəflər	Cəlb olunma mövzusu(ları)	İstifadə olunan metod (lar)	Yeri / tezliyi	Öhdəliklər
1. Müfəssəl Layihələndirmə	Digər Maraqlı Tərəflər (xarici) Milli Qeydiyyat Agentliyi; Rayon (kənd nümayəndələri daxil olmaqla)	Torpaq alma prosesi; Torpaq sahələrinin qeydiyyatı; Köçürülmə və dolanışığın bərpası variantları; Layihənin əhatə dairəsi, əsaslandırılması və DB-nın ƏMSS; Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi	Üz-üzə görüşlər; LTMQT-lər ilə birlikdə ictimai / icma iclasları	Aylıq (ehtiyac olduqda)	AAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti, KS məsləhətçisi; köçürülmə üzrə mütəxəssis
1. Müfəssəl Layihələndirmə	Digər Maraqlı Tərəflər (xarici) Mətbuat və media; QHT-lər; Biznes və iş təşkilatları; İşçi təşkilatları; Akademik təşkilatlar; Milli Hökumət Nazirlikləri; Yerli idarəetmə şöbələri; Ümumi ictimaiyyət, turistlər, iş axtaranlar	Torpaq alma prosesi; Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi Prosesi; Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi Layihənin əhatə dairəsi, əsaslandırılması və DB-nın ƏMSS;	İctimai dinləmələr / iclaslar, təlimlər / seminarlar; Media / sosial media əlaqələri Yazılı məlumatların açıqlanması - ƏMTQ, broşuralar, afişalar, bukletlər, ictimaiyyətlə əlaqə dəsti, AAYDA-nın veb saytı vasitəsilə; Məlumat lövhəsi - layihə ərazisinin başlanğıcında və sonunda; Şikayətlərə baxılma mexanizmi; Media, yerli nümayəndələr üçün layihə turları	Layihənin başlanması ilə bağlı görüşlər; Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə və kəndlərdə aylıq iclaslar; Kütləvi / sosial media vasitəsilə əlaqə (ehtiyac olduqda); Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə broşuralı / afişalı məlumat masaları (davamlı)	AAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti,

<i>Layihə mərhələsi</i>	Hədəf maraqlı tərəflər	Cəlb olunma mövzusu(ları)	İstifadə olunan metod (lar)	Yeri / tezliyi	Öhdəliklər
1. Müfəssəl Layihələndirmə	Digər Maraqlı Tərəflər (xarici) İcazə / təsdiq tələb edən digər dövlət idarələri; Layihədən və ya onun yaxınlığından asılı olan və ya onların maliyyəçilərinə güvənən layihəni inkişaf etdirən digər qurumlar	Layihə haqqında məlumatlar - əhatə dairəsi və əsaslandırılması və DB-nin ƏMSS; Koordinasiya fəaliyyətləri; Torpaq alma prosesi; Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi Prosesi; Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi	Üz-üzə görüşlər və Fokus Qrup Müzakirələri (FQM/FGD); İctimai / icma iclaslarına dəvətlər	Ehtiyac olduqda	AAAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti,
1. Müfəssəl Layihələndirmə	Digər Maraqlı Tərəflər (daxili) Digər Heyət; Tikintiyə Texniki Nəzarət üzrə Məsləhətçi; Podratçı, subpodratçılar, xidmət təminatçıları, təchizatçılar və işçiləri	Layihə haqqında məlumatlar - əhatə dairəsi və əsaslandırılması və DB-nin ƏMSS; ƏMSTQ üzrə təlim və digər alt idarəetmə planları; Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi	Üz-üzə görüşlər və Fokus Qrup Müzakirələri (FQM/FGD); Təlimlər / seminarlar; İctimai / icma iclaslarına dəvətlər	Ehtiyac olduqda	AAAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti,

Layihə mərhələsi	Hədəf maraqlı tərəflər	Cəlb olunma mövzusu(ları)	İstifadə olunan metod (lar)	Yeri / tezliyi	Öhdəliklər
2. Tikinti (səfərbərlik, itikinti, demobilizasiya)	Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər - Torpaq alınmasından təsirlənən insanlar; Layihə ərazisində yaşayan insanlar; İmkanları məhdud / Həssas ailələr Yeni körpünün inşa ediləcəyi yaşayış məntəqələri və regional hakimiyyət dairələri	Torpaq alma prosesi (torpaq qeydiyyatı; kompensasiya dərəcələri və metodologiyası; dolanışığın bərpası) Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi; Sağlamlıq və təhlükəsizliyə təsirlər (tikinti ilə əlaqəli təhlükəsizlik tədbirləri); İş imkanları; Ətraf Mühit/Ekoloji məsələlər; Maarifləndirmə Partlayış işləri (risklər, vaxt, alınacaq tədbirlər və s.)	Xüsusi qadınlar və həssas qruplar üçün ictimai iclaslar, təlimlər / seminarlar, ayrı-ayrılıqda görüşlər; LTMQT-lərə fərdi yanaşma Kütləvi / Sosial Media Ünsiyyət Platforması (məsələn, Facebook, WhatsApp və s.); Yazılı məlumatların açıqlanması - broşuralar, afişalar, bukletlər, veb sayt vasitəsilə ; Məlumat lövhəsi - layihə ərazisinin başlanğıcında və sonunda; Şikayətlərə baxılma mexanizmi Vətəndaş/ LTMQT araşdırması - Köçürmə və/ və ya tikinti başa çatdıqdan sonra Təhlükəli işlər barədə cəmiyyəti və geniş ictimaiyyəti məlumatlandırmaq / bildiriş	Təsirə məruz qalan bütün bələdiyyələrdə və tikintisi davam edən kəndlərdə aylıq / rüblük iclaslar; Kütləvi / sosial media vasitəsilə əlaqə (ehtiyac olduqda); Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə broşuralı / afişalı məlumat masaları (davamlı) Təhlükəli işlər barədə məlumatların icma rəhbərləri ilə paylaşılması	AAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti, Yol Layihəsi üzrə Məsləhətçi; Podratçı/subpodratçı; QHT / treynerlər; Bələdiyyə şikayətləri Komitənin podratçısı

Layihə mərhələsi	Hədəf maraqlı tərəflər	Cəlb olunma mövzusu(ları)	İstifadə olunan metod (lar)	Yeri / tezliyi	Öhdəliklər
2. Tikinti (səfərbərlik, itikinti, demobilizasiya)	Digər Maraqlı Tərəflər (xarici) Milli Qeydiyyat Agentliyi; Rayon (kənd nümayəndələri daxil olmaqla)	Torpaq alma prosesi; Torpaq sahələrinin qeydiyyatı; Köçürülmə və dolanışığın bərpası variantları; Layihənin əhatə dairəsi, əsaslandırılması və DB-nin ƏMSS; Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi	Üz-üzə görüşlər və Fokus Qrup Müzakirələri (FQM); LTMQT-lər ilə birlikdə ictimai / icma iclasları Telefon məsləhətləşmələri	Həftəlik (ehtiyac olduqda)	AAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti, və aidiyyəti olduqda torpaq alınması şöbəsi; Yol Layihəsi üzrə Məsləhətçi; Podratçı/ subpodratçı;
2. Tikinti (səfərbərlik, itikinti, demobilizasiya)	Digər Maraqlı Tərəflər (xarici) Mətbuat və media; QHT-lər; Biznes və iş təşkilatları; İşçi təşkilatları; Akademik təşkilatlar; Milli Hökumət Nazirlikləri; Yerli idarəetmə şöbələri; Ümumi ictimaiyyət, turistlər, iş axtaranlar	Layihə haqqında məlumatlar - əhatə dairəsi və əsaslandırılması və DB-nin ƏMSS; Koordinasiya fəaliyyətləri; Torpaq alma prosesi (əgər varsa); Sağlamlıq və təhlükəsizliyə təsirlər; İş imkanları; Ətraf Mühit/Ekoloji məsələlər; Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi	İctimai iclaslar, təlimlər / seminarlar; Yazılı məlumatların açıqlanması - broşuralar, afişalar, bukletlər, ictimaiyyətə əlaqə seti/dəsti, veb sayt vasitəsilə; Məlumat lövhəsi - layihə ərazisinin başlanğıcında və sonunda; Şikayətlərə baxılma mexanizmi Media, yerli nümayəndələr üçün layihə turları	Layihənin başlanması ilə bağlı görüşlər; Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə və kəndlərdə aylıq iclaslar; Kütləvi / sosial media vasitəsilə əlaqə (ehtiyac olduqda); Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə broşuralı / afişalı məlumat masaları (davamlı)	AAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti,

<i>Layihə mərhələsi</i>	<i>Hədəf maraqlı tərəflər</i>	<i>Cəlb olunma mövzusu(ları)</i>	<i>İstifadə olunan metod (lar)</i>	<i>Yeri / tezliyi</i>	<i>Öhdəliklər</i>
<i>2. Tikinti (səfərbərlik, itikinti, demobilizasiya)</i>	Digər Maraqlı Tərəflər (daxili) Digər Heyət; Tikintiyə Texniki Nəzarət üzrə Məsləhətçi; Podratçı, subpodratçılar, xidmət təminatçıları, təchizatçılar və işçiləri	Layihə haqqında məlumatlar - əhatə dairəsi və əsaslandırılması və DB-nin ƏMSS; ƏMSTQ üzrə təlim və digər alt idarəetmə planları; Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi	Üz-üzə görüşlər və Fokus Qrup Müzakirələri (FQM); Təlimlər / seminarlar; İctimai / icma iclaslarına dəvətlər	Ehtiyac olduqda	AAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti və torpaq alınması şöbəsi; Yol Layihəsi üzrə Məsləhətçi; Podratçı/ subpodratçı;
<i>3. Tikintidən sonra və istismar mərhələsi (layihənin istismarı və qüsurların aradan qaldırılması müddəti ərzində)</i>	Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər - Torpaq alınmasından təsirlənən insanlar; Layihə ərazisində yaşayan insanlar; İmkanları məhdud / Həssas qruplar (məktəb yaşlı uşaqlar, qocalar/yaşlılar, əlillər daxil olmaqla) Yol istifadəçiləri və yol kənarındakı sakinlər	Cəlbəmə fəaliyyətlərindən məmnunluq; Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi Fəaliyyət zamanı cəmiyyətin sağlamlıq və təhlükəsizlik tədbirləri; Köçürülmə ilə bağlı kompensasiyasının əldə edilməsi və torpaq köçürməsinin başa çatdırılması (əgər varsa, hələ almamış LTMQT-lər) Yol təhlükəsizliyi tədbirləri barədə məlumat (yol nişanları, işıqforlar, nəqliyyatın məhdudlaşdırılması tədbirləri və s.)	İctimai görüşlər, təlimlər / seminarlar, imkanları məhdud və Həssas Şəxslərə fərdi yardım Yazılı məlumatların açıqlanması - broşuralar, afişalar, bukletlər, ictimaiyyətlə əlaqə seti/dəsti, rəsmi veb sayt vasitəsilə; Məlumat lövhəsi - layihə ərazisinin başlanğıcında və sonunda; Şikayətlərə baxılma mexanizmi LTMQT-in araşdırması - Köçürmə və / və ya kompensasiya ödənişi Yol təhlükəsizliyi ilə bağlı maarifləndirmə fəaliyyətləri	Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə və kəndlərdə görüşlər (yarımillik); Təsirə məruz qalan kəndlərdə vətəndaşlar / LTMQT-lərin araşdırılması; Kütləvi/ sosial media vasitəsilə əlaqə (ehtiyac olduqda); Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə broşuralı / afişalı məlumat masaları (davamlı) İcma iclasları/toplantıları, məktəblərdə və icmalarda yol təhlükəsizliyi broşuralarının paylanması	AAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti və aidiyyəti olduqda torpaq alınması şöbəsi; AAYDA-LİQ-in Ətraf Mühit və Sosial Məsələlər üzrə işçiləri, köçürmə üzrə mütəxəssisi tərəfindən rəhbərlik edilir

Layihə mərhələsi	Hədəf maraqlı tərəflər	Cəlb olunma mövzusu(ları)	İstifadə olunan metod (lar)	Yeri / tezliyi	Öhdəliklər
3. Tikintidən sonra və istismar mərhələsi (layihənin istismarı və qüsurların aradan qaldırılması müddəti ərzində)	Digər Maraqlı Tərəflər (xarici) Mətbuat və media; QHT-lər; Biznes və iş təşkilatları; İşçi təşkilatları; Milli Hökumət Nazirlikləri; Yerli idarəetmə şöbələri; Ümumi ictimaiyyət, turistlər, iş axtaranlar	Şikayətlərə baxılma mexanizmi prosesi Fəaliyyət zamanı cəmiyyətin sağlamlığı və təhlükəsizliyi tədbirləri;	Məlumatların açıqlanması - Layihənin yekun hesabatları, brifinq materialları, Şikayətlərlə bağlı yekun hesabatlar (çap edilmiş və ya veb səhifə vasitəsilə);	Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə görüşlər (altı aylıq); Kütləvi / sosial media vasitəsilə əlaqə (ehtiyac olduqda); Təsirə məruz qalan bələdiyyələrdə broşuralı / afişalı məlumat masaları (davamlı)	AAYDA-nın (Ətraf Mühit və Sosial [EMSMH] Məsələlər üzrə Heyəti və aidiyyəti olduqda torpaq alınması şöbəsi; AAYDA-LİQ-in Ətraf Mühit və Sosial Məsələlər üzrə işçiləri, köçürmə üzrə mütəxəssisi tərəfindən rəhbərlik edilir

1.11 İstifadə ediləcək Cəlb Olunma Metodları haqqında ətraflı məlumat

ƏMSS10 B-nin - Layihənin icrası və xarici hesabat zamanı cəlb edilmə (23-27) bəndlərinə uyğun olaraq, maraqlı tərəflərin cəlb olunması/iştirakı, burada müzakirə olunan bir sıra mümkün metodlar vasitəsilə layihənin bütün icra müddətində olacaqdır.

1.11.1 İctimai/ icma görüşləri

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL) ilə əlaqəli digər fəaliyyətlərdən əvvəl, müvafiq layihə sənədlərinin və bu Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) açıqlanması zamanı AAYDA, maraqlı tərəf olan qurumları da əhatə edən yerli səviyyədə layihə ilə bağlı brifinq iclası təşkil edəcəkdir. Lazım olduqda, işlər başlandıqda bir dəfə brifinq iclası təşkil edilə bilər və ehtiyac yaranarsa və ya layihədə böyük bir dəyişiklik baş verərsə, başqa bir görüş də təşkil edilə bilər.

Salyan və Biləsuvar rayon İcra Hakimiyyəti orqanları AAYDA-LİQ-in icma idarələri, Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT-lər) və Digər Maraqlı Tərəflərlə (DMT) görüşmələrini asanlaşdırmalıdır. Bu görüşlər məhdudlaşdırılmayacaq, lakin əsasən həssas qruplara üstünlük verilə bilər, geniş ictimaiyyət öz narahatlıqlarını bildirə və şərhlər verə bilərlər. Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL) və xüsusən də III komponentə olan maraq səviyyəsindən asılı olaraq, qadınlar, gənclər, yaşlı insanlar/qocalar, torpaq sahəsi olmayan fermerlər kimi potensial həssas qruplar da daxil olmaqla, daha çox diqqət mərkəzində olan bir müzakirə üçün əsas sahələrdəki fermerlər, sahibkarlar, maraqlı tərəflər və digərləri üçün ayrıca görüş keçiriləcək. Bu görüşlər yarım ildən bir keçirilə bilər.

Mövcud Covid-19 pandemiyası ilə əlaqədar olaraq hökumət əhaliyə virusa yoluxmamaq üçün xüsusi diqqət göstərməyi və bütün lazımi profilaktik tədbirlərdən xəbərdar olmağı tövsiyə etdi. Bu tədbirlər, sosial məsafədən, izdihamlı və sıx yerlərdən uzaq durmaq, qoruyucu paltar geyinmək (məsələn, maskalar və üz qalxanları və s.), əllərin tez-tez yuyulması və ya dezinfeksiya edilməsi, müşahidə olunan simptomlar halında təcrid etmə və ya özünə karantin qoyulması, testdən keçmək və/ və ya sağlamlığın bərpa edilməsi üçün daha yaxşı tibbi yardımın təmin edilməsindən ibarətdir. Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Fəaliyyəti məqsədi ilə görüşlərin təhlükəsizliyi üçün kifayət qədər sosial məsafə, qoruyucu geyim və dezinfeksiyaedici maddələrin istifadəsi təmin edilərək düzgün şəkildə planlaşdırılmalı; iştirak edənlər üçün tədbir zamanı və tədbir sonrasında risklə bağlı müvafiq məlumatlar və tez-tez özünü dezinfeksiya etmələri barədə tövsiyələr/ xatırlatmalar verilməlidir. Layihə işçiləri və iştirak edən maraqlı tərəflər üçün COVID-19-a qarşı əlavə və daha ətraflı təlimatlar bu Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı (MTCOP) Əlavəsində təqdim edilmişdir.

1.11.2 Ünsiyyət/əlaqə materialları

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL) ilə bağlı məlumatlar və yeniliklər müxtəlif vasitələrlə - broşura, buklet, afişa və s. ibarət çap materialları vasitəsilə ictimaiyyətə açıqlanacaqdır. Ünsiyyət/əlaqə materialları AAYDA-LİQ tərəfindən hazırlanacaq və Salyan və Biləsuvardakı İcra Hakimiyyətinin ofisində mövcud olacaqdır. "İctimaiyyətlə Əlaqələr toplusu" xüsusi olaraq hazırlanacaq, həm çap, həm də onlayn formada təqdim ediləcəkdir. AAYDA-LİQ ayrıca veb sahifə (<http://www.aayda.gov.az/az>) mütəmadi olaraq (ən azı rübdə bir) əsas layihə yenilikləri və layihənin icrası barədə hesabatları həm Azərbaycan, həm də İngilis dilində yeniləyəcəkdir. Veb sahifə layihə ilə bağlı şikayət mexanizminə dair məlumat vermək üçün də istifadə edə bilər.

1.11.3 Kütləvi/ sosial media əlaqəsi

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL) üzrə layihənin icrası zamanı təyin olunmuş mütəxəssis (AAYDA-LİQ işçilərindən), Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT-lər), icma liderləri də daxil olmaqla maraqlı tərəflərlə sıx ünsiyyət qurmaq məsuliyyəti daşıyacaqdır. Mütəxəssisə, əsas Fokal Məntəqə üzrə Koordinator (FMK) olaraq, ayrıca Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL) üzrə veb sahifədə, sosial media kanallarında (Facebook və s.) müvafiq məlumatların yerləşdirilməsi

tapşırılacaqdır. Bundan əlavə, zərurət yarandıqda, layihənin təsvirini, qarşıdakı ictimai tədbirlərin əvvəlcədən elan edilməsini və ya Layihə üzrə xüsusi fəaliyyətlərin başlanmasını əks etdirən video materialların (video paylaşma platforması üçün, məsələn, YouTube) hazırlanması və ya sənədli filmin televiziya/kabel televiziyasında yayımı təşkil edilə bilər.

1.11.4 Məlumat masaları

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL) ilə bağlı təşəbbüslər zamanı yerli sakinlərə maraqlı tərəflərin cəlb olunması fəaliyyətləri, layihə fəaliyyətləri, Fokal Məntəqə üzrə Koordinatorun (FMK) əlaqə məlumatları və s. barədə məlumat vermək üçün hər rayonda (Salyan və Biləsuvar) İcra Hakimiyyətlərində “məlumat masaları” təşkil ediləcəkdir. Fokal Məntəqə üzrə Koordinator (FMK) bu məlumat masalarını rayon ofislərində quracaq və burada layihə barədə məlumatları Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT) və digər maraqlı tərəflərlə bölüşəcəklər. Bu məlumat masalarında Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL) ilə bağlı müxtəlif sosial və ekoloji mövzulara dair broşuralar və bukletlər olacaqdır.

1.11.5 Şikayətlərin həlli mexanizminin tətbiqi

Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Standartlar-10 (ƏMSS10) sənədinə uyğun olaraq, Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi üzrə şikayət məsələlərinə baxılması üçün layihəyə aid bir şikayət mexanizmi yaradılacaqdır. Yerli sakinlərin şikayətlərinin həlli yolları və şikayət prosedurları ilə tanış olmalarına kömək etmək məqsədilə Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi üçün xüsusi olaraq Şikayətlərin Həlli Mexanizminə (ŞHM) dair broşura və ya bukletlər hazırlanacaqdır. Hər bir İcra Hakimiyyəti ofisində kilidli təklif/şikayət qutuları quraşdırılacaq və AAYDA/LİQ şikayətlərin baxılmağa təqdim edilməsi, şikayətçilərlə ünsiyyət/əlaqə qurmaq da daxil olmaqla, onların həllini izləmək üçün şikayət qeydlərini aparacaqdır. Bundan əlavə, insanların AAYDA/LİQ-in veb saytı, e-poçtları, Facebook hesabı və müvafiq ofislərin mobil telefonları vasitəsilə layihə ilə bağlı şikayətlərə daxil olması üçün LİQ tərəfindən digər kanallar yaradılacaqdır. Bu yollar/kanallar haqqında məlumatlar geniş şəkildə və alternativ olaraq kilidlənmiş təklif/şikayət qutularında göstəriləcəkdir.

Şikayətlərə aşağıdakı şəkildə baxılacaqdır:

- (i) Podratçının və Tikintiyə Nəzarət üzrə Məsləhətçinin (TNM) şikayətləri ilkin olaraq qeyd etmək üçün təhlükəsizlik işçiləri
- (ii) Şikayətlərlə bağlı AAYDA/LİQ-in Qaynar Xəttinin əlaqə məlumatlarının verilməsi
- (iii) Şikayətlər jurnalında bütün şikayətlərin qeydləri olacaq və yenilənəcəkdir
- (iv) Yarım illik və ya rüblük hesabatda xülasənin verilməsi.

1.11.6 Bacarıqların artırılması üzrə təlimlər və seminarlar

SAAAR/LİQ və mümkün müvafiq dövlət və ya qeyri-hökumət xidmət təminatçıları üçün müxtəlif mövzularda və məsələlərdə bacarıqların artırılması üzrə təlimlər və seminarlar təşkil edilə bilər. Əhatə olunan məsələlər işə daxilolma/xaric edilməyə həssaslıq, əmək məsələləri, gender və s. ibarət olacaq.

Komponent 3-dən faydalananlar üçün bəzi bacarıqların artırılması təlimləri təşkil oluna bilər ki, bu da Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı (MTCOP) üzrə fəaliyyətlərin bir hissəsi kimi hesab olunacaq. Layihə tərəfindən təqdim ediləcək kiçik infrastruktur və xidmətlərdən istifadəni yaxşılaşdırmaq üçün proqram çərçivəsində həyata keçirtmək istədikləri fəaliyyət istiqamətində Komponent 3 iştirakçılarına texniki bacarıq təhsili kursları hazırlanıb təklif edilə bilər. Digər əlavə mövzular Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin həyata keçirilməsi zamanı müəyyən edilə bilər.

1.12 Təklif olunan strategiya/ həssas qrupların baxışlarını daxil etmək və onların iştirakını təşviq etmək üçün fərqli tədbirlər

İmkanları məhdud və həssas qrupların əlavə çətinliklərini nəzərə alaraq, ƏMSS10-un 16-cı bəndi, “Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) imkanları məhdud və ya həssas insanlara hər

olunmuş yanaşma kimi təsbit edilənlərin effektiv iştirakına imkan verən fərqli tədbirləri əhatə edəcəyini və bu cür fərqli təsire məruz qalmış qruplarla əlaqə qurmaq məqsədilə onların ehtiyac duyduqları məlumatları əldə edə bilmələri üçün onlara təsir göstərə biləcək məsələlərə daha yüksək səviyyədə ehtiyac duyulacağını ifadə edir.”

Bu məqsədlə, imkanları məhdud və həssas qrupların məlumat əldə etmək, rəy bildirmək və ya şikayət vermələri üçün bərabər imkanların təmin edilməsi məqsədilə layihə üzrə xüsusi tədbirlər görülməkdir. Layihə işçiləri, xüsusilə AAYDA/LİQ-də və ya Məsləhətçi tərəfdə mühafizə/təhlükəsizlik məsləhətçiləri kimi işləyənlər bu qruplara müraciət etməyin yollarını tapacaq və layihənin təsirləri barədə lazımi məlumatlandırma brifinqlərini təqdim edəcəklər. Bu məqsədlə Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi ilə bağlı Fokal Məntəqə üzrə Koordinatora (və ya əlaqələndiriciləir və İcma Koordinatoru) imkanları məhdud və Həssas Qruplarla birbaşa qarşılıqlı əlaqə qurmaq tapşırılır. Bu qrupların ehtiyaclarının düzgün həll olunmasını təmin etmək üçün bir sıra Fokus Qrup Müzakirələri (FQM) aparılacaqdır.

Müvafiq olaraq qrupların vəziyyətlərinə/şərtlərinə uyğunlaşdırılan Fokus Qrup Müzakirələri də (FQM) nəzərdə tutula bilər və məlumatlar onlar tərəfindən başa düşülə bilən dildə verilməlidir. Buna görə, dolayı yolla da təsire məruz qalacaq fiziki qüsurlu insanlara (əlillər və ya hərəkət qabiliyyəti məhdud olan insanlar) uyğun şəkildə fikirlərini və baxışlarını ifadə etmək imkanı verilməlidir. Maraqlı tərəflərin cəlb olunmasında iştirakın təmin edilməsi məqsədilə müxtəlif qruplar üçün əlverişli olan müxtəlif vaxtlarda məsləhətləşmələr təşkil etmək, ehtiyac olduqda nəqliyyatla təmin etmək və məcburi köçkün icmaları kimi yerlərindən təcrid olunmuş icmalara müraciət etmək kimi məqsədyönlü tədbirlərdən istifadə ediləcəkdir.

1.13 Məlumatların açıqlanması

AAYDA-nın mövcud veb sahifəsi (<http://www.aayda.gov.az/az>) sosial fəaliyyətlər daxil olmaqla, layihə sənədlərini Azərbaycan və İngilis dilində açıqlamaq üçün istifadə olunur.

Yuxarıda göstərilən hissələrdə layihə ilə əlaqəli sadalanan bütün gələcək sosial və ətraf mühitin monitorinqi hesabatları, o cümlədən layihə barədə yeniliklər, sosial və ətraf mühit hesabatlarında və sənədlərində istifadə olunan terminologiyaya aid təlimat və çap edilmiş materiallarda da mövcud olan məlumatlar eyni zamanda AAYDA-nın veb sahifəsində açıqlana bilər. Layihə üzrə Şikayətlərin Həlli Mexanizmi (LŞHM) ilə əlaqədar təfərrüatlar elektron şikayət forması ilə birlikdə veb sahifədə də təqdim ediləcəkdir. Sosial Mühafizə/Təhlükəsizlik üzrə Mütəxəssisin əlaqə məlumatları (bu halda Fokal Məntəqə üzrə Koordinator) və ofis ünvanı barədə məlumatlar veb sahifədə yerləşdiriləcəkdir. Layihə üzrə veb sahifə Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT) və digər maraqlı tərəflər üçün yenilənəcəkdir.

MARAQLI TƏRƏFLƏRİN CƏLB OLUNMASI ÜÇÜN ROLLAR, MƏSULİYYƏTLƏR VƏ RESURSLAR

1.14 İcra qaydaları/proseduru

Layihə AAYDA tərəfindən həyata keçiriləcəkdir. Artıq mövcud olan/yaradılmış Layihə İdarəetmə Qrupu (LİQ) ətraf mühit və sosial idarəetmə və potensial ekoloji və sosial risklərin aradan qaldırılması da daxil olmaqla layihənin gündəlik idarəedilməsinə məsuliyyət daşıyacaqdır. LİQ maraqlı tərəflərin cəlb olunmasına da məsul olacaqdır. Layihə üzrə fəaliyyətə başlandıqdan sonra Layihə nəticəsi çərçivəsinin mütəmadi izlənməsini və Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) idarəedilməsi də daxil olmaqla DB-nın ƏMSS-a uyğunluğunu təmin etmək məqsədilə Monitorinq və Qiymətləndirmə üzrə (MQ) mütəxəssis və təhlükəsizlik üzrə mütəxəssislər də (sosial məsələlər üzrə mütəxəssis də daxil olmaqla) LİQ-ə qoşulacaqlar.

1.15 Vaxt müddəti

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi üzrə Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı (MTCOP), layihədəki hər hansı bir dəyişikliyi özündə birləşdirmək və əks etdirmək üçün layihənin icra müddətində vaxtaşırı

yenilənməli və dəqiqləşdirilməli olan “canlı” bir sənəd hesab ediləcəkdir. Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) fokusu və əhatə dairəsindəki bütün dəyişikliklər AAYDA/LİQ tərəfindən maraqlı tərəflərə bildiriləcəkdir.

Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı (MTCOP) tətbiq edilərkən layihə dövrünün nəzərə alınmalı olan ən vacib mərhələləri:

- **Layihələndirmə/ Plan:** Layihənin sistemlərinin və komponentlərinin texniki şərtlərdə, habelə Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Standartlarında nəzərdə tutulmuş/ razılaşdırılmış tələblərə uyğun olaraq tərtib olunmasını, təmin edilməsini və saxlanılmasını təmin etmək prosesi;
- **İcra etmə:** proses və fəaliyyətlər Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Standartlarına uyğun olaraq bütün tələblər nəzərə alınmaqla həyata keçirilir.

1.16 Rollar və məsuliyyətlər

Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) icrası üçün RYİL/MTCOP üzrə qrup, təhlükəsizlik meneceri olmaqla AAYDA/LİQ-in sosial təhlükəsizlik üzrə mütəxəssisindən ibarət olacaq və Texniki Nəzarət üzrə Məsləhətçinin (TNM) işçiləri tərəfindən fəal şəkildə dəstəklənəcəkdir. Sosial təhlükəsizlik üzrə mütəxəssis maraqlı tərəflərin cəlb olunmasının bütün aspektləri üçün məsuliyyət daşıyacaq və onlara rəhbərlik edəcəkdir. Buna baxmayaraq, Tərəflərin Cəlb Olunması Planında nəzərdə tutulan müxtəlif fəaliyyətləri həyata keçirmək üçün Əlaqələndirmə/Rabitə və İcma Koordinatoru (iki (2) işçi ehtimal edilir) Salyan və Biləsuvar rayonlarındakı digər əsas maraqlı tərəflərlə - digər milli və yerli hökumət idarələri/agentlikləri və Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflərlə (LTMQT) sıx əlaqələndirməlidirlər. Bu iştirakçıların/maraqlı tərəflərin rolları və məsuliyyətləri aşağıdakı Cədvəldə ümumiləşdirilmişdir.

Cədvəl 7: Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planında (MTCOP/SEP) əsas iştirakçıların/maraqlı tərəflərin məsuliyyətləri

İştirakçı	Maraqlı tərəflərin məsuliyyətləri
AAYDA/LİQ Aparıcı: Sosial Məsələlər üzrə Mütəxəssis Yardım etmək/dəstəkləmək (ehtiyac olduqda): Köçürmə üzrə Mütəxəssis(ehtiyac olduqda)	<u>Layihə səviyyəsində:</u> • Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) planlaşdırılması və tətbiqi; • Əsas maraqlı tərəflərin cəlb olunması fəaliyyətləri; • Şikayətlərin idarə edilməsi və həll edilməsi; • Qeydə alınmış şikayətlərin düzgün qeydiyyatı və izlənməsini təmin etmək; • Podratçıların ƏMSÖP və MTCOP fəaliyyətləri üzrə koordinasiyası/ nəzarət; • Sosial fəaliyyətin monitorinqi və hesabatların Azərbaycan Hökumətinə və Dünya Bankına təqdim olunması.
(AAYDA/LİQ-in rəhbərliyi altında) Aparıcı: Sosial Təhlükəsizlik üzrə Mütəxəssis Yardım etmək/dəstəkləmək (ehtiyac olduqda): Əlaqələndirmə/Rabitə və İcma Koordinatoru(ları) (Sosial Təhlükəsizlik üzrə Mütəxəssisin tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi)	• LİQ-ə onların maraqlı tərəflərlə cəlb edilməsi məsələsi ilə bağlı hər hansı bir məlumatın verilməsi; • Şikayətlərin Həlli Mexanizmi (ŞHM) üzrə LİQ-in Fokal Məntəqə Koordinatoruna (Sosial Təhlükəsizlik üzrə Mütəxəssis) bütün şikayətlər barədə hesabat təqdim etmək; • Layihə təsirlərindən qaynaqlanan şikayətləri LİQ ilə sıx əməkdaşlıq edərək, onun rəhbərliyi altında və yerli Şikayətlərin Həlli Komitəsində iştirak etməklə ötürmək və həll etmək; • Sosial Təhlükəsizlik üzrə Mütəxəssisin rəhbərliyi altında - müxtəlif planların ictimaiyyətə açıqlanması və həyata keçirilməsi (məsələn, MTCOP, Əməyin İdarə Edilməsi Planı (ƏİP) və s.); • Layihə Ərazisindəki imkanları məhdud və Həssas Qruplarla ünsiyyətin qurulması və əlaqələndirmə;

İştirakçı	Maraqlı tərəflərin məsuliyyətləri
	Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT) tərəfindən qaldırılan şikayətlər ilə bağlı Rayon İcra Hakimiyyətləri ilə sıx ünsiyyətdə olmaq.
<u>Aparıcı</u>: Sosial Təhlükəsizlik üzrə Mütəxəssis <u>Yardım etmək/dəstəkləmək (ehtiyac olduqda)</u>: İcra Hakimiyyətlərində yerli təyin olunmuş Fokal Məntəqə üzrə Koordinator (FMK/FPP), TTN üzrə Məsləhətçilərinin köməyi ilə təyin ediləcəkdir (Salyan və Biləsuvar: Rayon səviyyəsində)	Zəruri hallarda, Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT) tərəfindən qaldırılan şikayətlərin verilməsinin asanlaşdırılmasına kömək etmək.
Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT)	- Layihə iclaslarında və rayon/yerli RYİL/ fokal məntəqə üzrə koordinatorlar/Rabitə və İcra Koordinatoru ilə maraqlandığı və ya əlaqəli olduğu Layihə ilə bağlı müzakirələr yolu ilə cəlb edilərək suallar verməyə dəvət olunur; - MTCOP-da müəyyən edilmiş Şikayətlərin Həlli Mexanizmindən istifadə edərək şikayətlərin verilməsi/yerləşdirilməsi; - Layihə üzrə yumşaldıcı tədbirlərin müəyyənləşdirməsinə kömək etmək
Layihənin Digər Maraqlı Tərəfləri	- Layihənin hazırlanması ilə bağlı AAYDA/LİQ ilə əlaqə saxlanılması; - Layihənin əhatəli olmasına kömək etmək üçün narahatlıq yaradan məsələlərin qaldırılması.

1.17 Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) həyata keçirilməsi üçün büdcə

Yuxarıda müzakirə olunan maraqlı tərəflərin cəlb edilmə fəaliyyətləri, digər layihə sənədlərinin bir hissəsi ola biləcək müxtəlif sosial məsələləri əhatə edir (məsələn, KSÇS, ƏMSİÇS, ƏMSİP və s.), buna görə də digər planlarda büdcəyə salınmış ola bilərlər. AAYDA/LİQ, RYİL üzrə maraqlı tərəflərin cəlb olunması fəaliyyətlərinin, habelə digər əlaqəli rabitə, məlumatlandırma və məlumatların açıqlanması fəaliyyətlərinin dizaynı/planlaşdırılması və həyata keçirilməsinə məsuliyyət daşıyır. Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi üzrə Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) uğurla həyata keçirilməsinə təmin etmək məqsədilə LİQ-in Ətraf Mühit və Sosial məsələlər üzrə heyəti və Layihələndirmə üzrə Məsləhətçi Mühəndisi LİQ-ə kömək edəcəkdir.

Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP/SEP) icrası üçün təxmini büdcə aşağıda göstərilmişdir.

Cədvəl 8: Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı – Ehtimal edilən Büdcə (2 il üçün)

Maraqlı Tərəflərin Cəlb edilmə Fəaliyyətləri	Sayı	Adam ay/il.	Vahidin qiyməti ABŞ \$	İllərin sayı	Ümumi qiymət ABŞ \$
Yerli Sosial Məsələlər üzrə Mütəxəssis (aylıq)	1	12	1,900	2	45,600
Yerli Əlaqələndirmə və İcra Koordinatoru	2	2	1,500	2	12,000
İşçilərin yerli səyahət xərcləri (illik xərc)			2,000	2	4,000

Rabitə/əlaqə materialları (broşurlar, afişalar, layihə daxil olmaqla ictimaiyyətə əlaqə seti/dəsti)	50		10	2	1,000
İctimai / icma iclasları	2		400	2	1,600
Təkliflər / ŞHM qutularının qurulması (hər rayonda)	3		10		30
RYİL üzrə inarəetmə məlumat sistemi (İMS) / ŞHM üzrə məlumat bazası (onlayn və oflayn bağlantıları olan veb / mobil tətbiq daxil olmaqla)	1		2,000	2	4,000
Cəmi					68,230
Nəzərdə tutulmayan (10%)					6,823
Ümumi cəmi					75,053

ŞİKAYƏTLƏRİN HƏLLİ MEXANİZMİ

ƏMSS10 C - Şikayət Mexanizminə uyğun olaraq Borcalanın layihənin təsirinə məruz qalan tərəflərin layihənin ətraf mühit və sosial göstəriciləri ilə bağlı narahatlıq və şikayətlərinə vaxtında cavab verməlidir (ƏMSS10, bənd 26). Bundan əlavə, "Layihə üçün mümkün və uyğun olduğu yerlərdə, şikayət mexanizmi³, layihəyə xas tənzimləmələrlə lazım olduqda əlavə edilmiş mövcud rəsmi və ya qeyri-rəsmi şikayət mexanizmlərindən istifadə edəcəkdir (ƏMSS10, bənd 27). Əsas fikirlər aşağıdakılardır:

- Şikayət mexanizminin, narahatlıq doğuran məsələləri dərhal və effektiv şəkildə, mədəni cəhətdən uyğun və layihənin təsirinə məruz qalan bütün tərəflər üçün asanlıqla əldə edilə bilən, şəffaf bir şəkildə, heç bir xərc ödəmədən və qarşılıqsız həll etməsi gözlənilir. Mexanizm, proses və ya prosedur məsələlərin məhkəmə və ya inzibati vasitələrlə həll edilməsinə mane olmayacaqdır. Borcalan, icmanın cəlb olunması fəaliyyətləri zamanı layihənin təsirinə məruz qalan şəxsləri şikayət prosesi barədə məlumatlandıracaq və alınan bütün şikayətlərə cavabların sənədləşdirilən qeydini ictimaiyyət üçün əlçatan edəcək; və
- Şikayətlərə baxılması mədəni cəhətdən uyğun bir şəkildə həyata keçiriləcək, təmkinli və obyektiv olmaqla, həssas və layihənin təsirinə məruz qalan tərəflərin ehtiyaclarına və qayğılarına cavab verəcək. Mexanizm, anonim şikayətlərin də qaldırılmasına və həllinə imkan verəcəkdir.

ƏMSS10-nun, 1 sayılı Əlavəsinin, 2-ci bəndi, Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinə daxil edilməsi zəruri olan bəzi ətraflı Şikayətlərin Həlli Mexanizmi (ŞHM) tələblərini aşağıdakı kimi təqdim edir:

- Şikayətlərin istifadəçilər tərəfindən şəxsən, telefon, mətn mesajı, poçt, e-poçt və ya veb sahifə vasitəsilə göndərilməsini əhatə edən müxtəlif yollarla göndərilməsi;
- Şikayətlərin yazılı şəkildə qeyd edildiyi və məlumat bazası kimi saxlanıldığı bir jurnal;
- İstifadəçilərin şikayətlərinin təsdiqini, cavabını və həllini nə qədər gözləyə biləcəyini göstərən açıq şəkildə elan olunan prosedurlar;
- Şikayət proseduru, idarəetmə strukturu və qərar qəbul edənlərin şəffaflığı; və
- Şikayətlərin həllinə nail olunmadığı təqdirdə təmin edilməmiş şikayətlərin yönləndirildiyi bir apellyasiya prosesi (yerli/milli məhkəmə sistemi də daxil olmaqla)

1.18 RYİL üzrə ŞHM-nin yaradılması

Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması prosesindəki Şikayətlərin Həlli Mexanizmi (ŞHM) Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin Köçürmə Siyasəti üzrə Çərçivə Sənədində (KSÇS) təqdim olunanlara bənzəyir və bəzi hallarda hər iki ŞHM məsələləri həll etmək üçün paralel işləyə bilər. İşçilər və mütəxəssislər praktik olaraq və hətta uyğunluğa görə Şikayətlərin Həlli Mexanizmlərindən (ŞHM) birinə və ya hər ikisinə təyin edilə bilər. ƏMSS10-un tələblərinə əsasən Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı (MTCOP) çərçivəsində şikayətlərin həll edilməsi üçün atılacaq addımlar:

³ DB-nin ƏMŞÇ (2018) 100, qeyd 9

1-ci addım Şikayətlərin Həlli üzrə Komissiya (ŞHK): Şikayətlərin Həlli üzrə Komissiya (ŞHK), yerli səviyyədə AAYDA/LİQ tərəfindən yaradılacaq və ən azı aşağıdakı nümayəndələrdən ibarət olacaqdır: (i) tanınmış yerli rəhbərlər (məsələn, yerli icra hakimiyyətinin rəsmiləri) vasitəsilə adamlar; (ii) Podratçı; (iii) AAYDA/LİQ-i təmsil edən Tikintiyə Nəzarət üzrə Məsləhətçi (TNM). Şikayətlərin Həlli üzrə Komissiya (ŞHK), zərər çəkmiş tərəflər arasında vasitəçi rolunu oynayacaq və mübahisələrin qarşılıqlı razılıq yolu ilə həll edilməsinə çalışacaqdır. Şikayətlərin qəbulu kanalı, şifahi olaraq (şəxsən və ya telefon), kağız üzərində (sənədli və ya ənənəvi poçt) və ya elektron şəkildə (elektron poçt, veb sahifə, WhatsApp və s.) daxil olan şikayətləri Tikintiyə Nəzarət üzrə Məsləhətçinin (TNM) belə şikayətlərə qeyd edə bilən işçilərinə həvalə edilə bilər. Məsələnin həlli üçün atılan addımlar şikayətin yoxlanılmasına, nəzərdən keçirilməsinə, qiymətləndirilməsinə, Şikayətlərin Həlli üzrə Komissiya tərəfindən daxili müzakirələrə, şikayətçi ilə müzakirələrə, güzəştə getməyə və qərar verilməsinə səbəb olacaqdır. Şikayətlərin qəbul kanallarının əlaqə məlumatları yerli əhaliyə bildirilməlidir. Bu addımın müddəti 7-10 gün olacaq.

2-ci addım AAYDA/LİQ: Şikayətlərin Həlli üzrə Komissiyanın (ŞHK) tövsiyələri AAYDA/LİQ-ə göndərilir. AAYDA/LİQ, Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Şəxslərin (LTMQT) şikayətlərini həll etməyə məsuliyyət daşıyır və zərurət yaranarsa, bu şikayətləri tədbir görmək üçün müvafiq qurumlara/ idarələrə göndərəcəkdir. Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT) telefon, e-poçt, birbaşa görüşlər və məktublar vasitəsilə AAYDA/LİQ ilə əlaqə qura biləcəklər. AAYDA/LİQ-in (Əlaqə Məntəqəsi) əlaqə məlumatları Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflərə (LTMQT) paylanacaq və Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin (RYİL) həyata keçirilməsinə başlamazdan əvvəl icmalardakı əsas yerlərdə yerləşdiriləcəkdir. Əlavə olaraq, Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflə (LTMQT) həll edilməmiş problemlər olduqda, AAYDA/LİQ bir seçim olaraq "vasitəçiliyə" müraciət edə bilər (*ƏMSS10, Əlavə 1, bənd 3*). Bu addımın müddəti 15 gün olacaq.

3-cü addım (Məhkəmə): Məhkəmə son müraciət yeri olacaq. Prinsip etibarı ilə, Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər, layihə icraçılarının fəaliyyəti və ya hərəkətsizliyi ilə razılaşmadıqları zaman müvafiq məhkəməyə **müraciət** edə bilərlər. Bununla birlikdə, şikayətlərin məhkəmə səviyyəsinə yüksəlməməsi üçün layihəyə aid Şikayətlərin Həlli Mexanizmi (ŞHM) tam və şəffaf şəkildə həyata keçiriləcəkdir. Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Şəxslər (LTMQT) Şikayətlərin Həlli Mexanizminin (ŞHM) son qərarı ilə razılaşmadıqları təqdirdə məhkəməyə müraciət edə bilərlər. Bu addımın müddəti 30 gün olacaq.

ƏMSS10-un 1 sayılı Əlavəsinin 2-ci bəndinə uyğun olaraq, Şikayətlərin Həlli Mexanizmi (ŞHM), layihənin təsirinə məruz qalan tərəflər, icma üzvləri, vətəndaş cəmiyyəti, media və digər maraqlı tərəflər daxil olmaqla, layihənin bütün maraqlı tərəfləri üçün əlçatan olacaqdır. Maraqlı Tərəflər Şikayətlərin Həlli Mexanizmindən (ŞHM) layihənin ümumi idarə edilməsi və həyata keçirilməsi ilə əlaqədar şikayətlər, rəylər, sorğular, təkliflər və ya hətta tərifi təqdim etmək üçün istifadə edə bilərlər. Şikayətlərin Həlli Mexanizmi (ŞHM) xarici maraqlı tərəflərdən gələn məsələləri/ problemləri və şikayətləri səmərəli, vaxtında və qənaəti şəkildə həll etmək məqsədi daşıyır. İşçilərin şikayətləri üçün ayrıca bir mexanizmdən istifadə ediləcəkdir. AAYDA/LİQ, əvvəlki hissədə göstərilən rol və vəzifələrdən sonra maraqlı tərəflərin Şikayətlərin Həlli Mexanizminin (ŞHM) idarə edilməsinə məsuliyyət daşıyacaqdır.

1.19 Ciddi şikayətlərə dair protokollar və prosedurlar

Dünya Bankı tərəfindən maliyyələşdirilən layihə çərçivəsində şikayətlərin bütün mümkün aspektlərini əhatə etmək üçün zəruri hallarda həssas hallar üçün müəyyən protokol və prosedurları tanımaq və hazır saxlamaq lazımdır. Həssas hallar arasında irəli çəkilən Cinsi İstismar və Zorakılıq (CİZ) və Cinsi Təcavüz (CT) halları olacaqdır. Tərifə⁴ görə, cinsi istismar "cinsi məqsədlər üçün həssas bir

⁴ Cinsi İstismar və Zorakılıqdan Qorunma (CİZQ) / Cinsi Təcavüz (CT) və Amerikadakı İcma Əsaslı Şikayət və İstiqamət Mexanizmləri üçün Regional alət.

vəziyyətdən, fərqli gücdən və ya etibardan sui-istifadə və ya başqa bir şəxsin cinsi istismarından əldə olunan maddi, sosial və ya siyasi qazanc daxil olmaqla, bunlarla məhdudlaşdırılmayan hər hansı bir sui-istifadə və ya cəhd” deməkdir. Cinsi İstismar “İstər zorla, istərsə də qeyri-bərabər və ya məcburi şəraitdə cinsi xarakterli faktiki və ya təhdid edilən fiziki müdaxilədir.” Cinsi təcavüz “işçilər arasında baş verir və istənilməyən cinsi təcavüz və ya cinsi xarakterli istənilməyən şifahi və ya fiziki davranışı əhatə edir.

Mühafizəkar bir cəmiyyət kontekstində, sosial normalar bu kateqoriyalara aid şikayətlərin bildirilməməsi üçün bəzi maneələr yarada bilər. İcmanın, layihə işçilərinin və müxtəlif maraqlı tərəflərin qanun pozuntuları barədə məlumat verməkdə və cinayətkarlara qarşı təcili və qətiyyətli tədbirlərin görülməsinə əmin olduqları bir mühitin təbliğinə imkan yaratmaq vacibdir.

Şikayət mexanizmləri təhlükəsiz, gender/cinsiyyətə həssas və kontekstə uyğun olmalıdır, məsələlər müzakirə edilməzdən əvvəl və müzakirə zamanı bitərəfliyi və məxfiliyi qoruyub saxlamalıdır. Şikayətlərin Həlli Mexanizminin (ŞHM) funksiyaları Cinsi İstismar və Zorakılıq (CİZ) və Cinsi Təcavüz (CT) hallarını vaxtında, qərəzsiz, müstəqil və ədalətli araşdırmaların aparılması üçün gücləndiriləcəkdir. AAYDA, araşdırma funksiyasına güvən yaratmaq üçün lazım olduğu təqdirdə layihəyə uyğun kanallar vasitəsilə bu cür işlərə baxma təcrübəsi olan müstəqil üçüncü tərəflərin cəlb olunması da daxil olmaqla bütün tədbirləri görəcək. AAYDA bu cür işlərə baxılması üçün iki işçi təyin edəcək və onlara təlim verəcəkdir.

Ciddi şikayətlərə dair protokol və prosedurlar aşağıdakı prinsiplərə əsaslanmalıdır:

- Qəbul edilmiş bütün şikayətlər qeydiyyatla alınacaq və məxfi saxlanılacaqdır. Statistik məqsədlər üçün, hadisələr/məsələlər əlaqəli şəxslərin müəyyən edilməməsi üçün anonimləşdiriləcək və paket halına gətiriləcəkdir.
- Hadisə/iş üzrə bir qərara gəldikdən sonra Şikayət üzrə Məsləhətçi/Müşavir, uyğun olaraq qərarların qüvvəyə minməsinə təmin edəcəkdir.
- Cinayət işləri prokurorluğa göndəriləcək.

1.20 Şikayət qeydləri

ƏMSS10-un 1 sayılı Əlavəsinin 1 və 2-ci bəndləri, “Şikayətlərin qeydləri və məlumat bazası”nın saxlanılmasına dair tələbin bir hissəsi olaraq, AAYDA/LİQ, Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) icrası çərçivəsində ən azı aşağıdakı məlumatlardan ibarət olan şikayət jurnalını tərtib edəcəkdir:

- Fərdi istinad nömrəsi;
- Şikayət verən şəxsin adı, sual və ya digər rəylər, ünvan və/ və ya əlaqə məlumatları (şikayət anonim şəkildə verilmədikdə);
- Şikayətin təfərrüatları, rəy və ya sual/ yeri və şikayətinin təfərrüatları;
- Şikayət tarixi;
- Şikayətlə məşğul olmaq üçün təyin edilmiş şəxsin adı (şikayətçiye təsdiq, araşdırma, qərar təklif etmək və s.);
- Təklif olunan qərarın/qətnamənin bir hissəsi olan düzəldici tədbirlərə icazə verilməsi və həyata keçirilməsindən məsul olan şəxs (lər) daxil olmaqla təklif olunan qərarın təfərrüatları;
- Təklif olunan qərarın/qətnamənin şikayətçiye bildirildiyi tarix (anonim olmadıqda);
- Şikayətçinin, təklif olunan qətnamə barədə mümkün olduğu təqdirdə yazılı şəkildə məlumatlandırıldığını təsdiqlədiyi tarix;
- Şikayətçinin qətnamədən razı olub-olmamasının və şikayətin bağlanıb-bağlanmayacağıının təfərrüatları;
- Qətnamənin tətbiq olunduğu tarix (varsa).

1.21 Şikayətlərə dair monitoring və hesabat

Monitoring və hesabatların təfərrüatları yuxarıda təsvir edilmişdir. Şikayətlərin Həlli Mexanizminin (ŞHM) gündəlik tətbiqinə və Dünya Bankına hesabat verilməsinə AAYDA/LİQ məsuliyyət

daşıyacaqdır. Şikayətlərə baxılmasına rəhbərliyin nəzarətini təmin etmək üçün, ümumi prosesi izləmək məqsədilə, o cümlədən razılaşdırılmış qətnamələrin həqiqətən yerinə yetirildiyini yoxlamaq üçün LİQ rəhbərliyi tərəfindən rəhbərlik edilən daxili audit yoxlaması aparılacaqdır.

1.22 Mərkəzi əlaqə nöqtəsi - LİQ

Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı ilə bağlı əlaqə nöqtəsi (AAYDA/LİQ tərəfindən təmin ediləcək və yenilənəcəkdir):

Təsviri	Əlaqə məlumatları
Ad	
Ünvan	
Email	
Telefon	

ƏMSS10-un 1 sayılı Əlavəsinin 1 və 2-ci bəndlərinin bir hissəsi olaraq, kütləvi reklam prosedurlarına dair tələb, layihə və gələcək maraqlı tərəflərin iştirakı proqramları barədə hər hansı bir məlumat Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin (RYİL) veb sahifəsində və rayon İcra Hakimiyyətinin binasındakı məlumat lövhələrində yerləşdiriləcəkdir. Məlumatlar Bakı şəhərindəki Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyindən (AAYDA) da əldə edilə bilər. Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının həyata keçirilməsini sənədləşdirən son aylıq Ətraf Mühit və Sosial (E&S) hesabatları layihənin saytında açıqlana bilər.

1.23 Dünya Bankının Şikayətlərin Həlli Sistemi

Dünya Bankının dəstəklədiyi layihənin mənfi təsirlərinə məruz qaldıqlarına inanan icmalar və şəxslər, Dünya Bankının Şikayətlərin Həlli Xidmətinin (DBŞHX) mövcud layihə səviyyəsində şikayətlərin həlli mexanizmlərinə şikayətlərini təqdim edə bilərlər. Şikayətlərin Həlli Xidməti, layihə ilə bağlı narahatlıqları həll etmək üçün daxil olan şikayətlərin dərhal nəzərdən keçirilməsini təmin edir. Şikayətlər/narahatlıqlar birbaşa Dünya Bankının diqqətinə çatdırıldıqdan və Bank Rəhbərliyinə cavab vermək üçün fürsət verildikdən sonra istənilən vaxt verilə bilər. Dünya Bankının Şikayətlərin Həlli Xidmətinə (DBŞHX) necə şikayət veriləcəyi barədə məlumat üçün zərər çəkmişlər və ya şikayətləri olan şəxslər qeyd olunan veb sahifəyə müraciət edə bilərlər:

<https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>

Şikayətlərin Dünya Bankının Təftiş Panelinə necə göndəriləcəyi barədə məlumat www.inspectionpanel.org saytından əldə edilə bilər.

MONİTORİNG VƏ HESABAT

1.24 Layihənin icrası zamanı hesabatların monitorinqi (müvafiq olduqda komponentlər üzrə)

Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması prosesinin monitorinqi və qiymətləndirilməsi AAYDA-nın müəyyən edilmiş məsələlərə cavab verə bilməsi və onları daha təsirli hala gətirmək üçün cəlb olunma/iştirak tədbirlərinin cədvəlini və xarakterini dəyişdirə bilməsi üçün həyati hesab olunur. AAYDA/LİQ-in Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilmə Planı üzrə Monitorinq və Hesabat Mütəxəssisi Təhlükəsizlik üzrə Mütəxəssis olacaqdır. Maraqlı tərəflərin cəlb olunması/iştirakı prosesinin izlənməsi prosesin effektivliyini qiymətləndirməyə imkan verir. Vaxt baxımından iki fərqli, lakin əlaqəli monitorinq fəaliyyəti həyata keçiriləcəkdir:

- **Cəlb edilmə fəaliyyətləri zamanı:** iştirak/cəlb edilmə zamanı düzəlişlərin / təkmilləşdirmələrin aparılmasına imkan vermək üçün qısa müddətli monitorinq; və
- **Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması fəaliyyətlərinin hamısı tamamlandıqdan sonra:** Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planının (MTCOP) tətbiqinin effektivliyini qiymətləndirmək üçün iştirakın sonunda nəticələrin nəzərdən keçirilməsi.

Şikayətlərin Həlli Mexanizminin fəaliyyət göstərməsi də daxil olmaqla Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planını üzrə fəaliyyətlərin vəziyyəti barədə məlumatlar layihənin bütün tərəqqi hesabatlarına daxil ediləcəkdir. Hər bir maraqlı tərəfin cəlb olunması mərhələsi üçün bir sıra əsas icra/performans göstəriciləri AAYDA/LİQ-in Ətraf Mühit və Sosial məsələlər üzrə işçiləri tərəfindən hazırlanacaqdır. Göstəricilər və göstəricilərə qarşı fəaliyyət cəlb olunma/iştirak üzrə tapşırıqların/məqsədlərin uğurla başa çatdırıldığını göstərəcəkdir.

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin (RYİL) 3 (üç) fəaliyyət sahəsi/istiqaməti olacağından, Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunmasına dair monitoring hesabatları müvafiq layihə komponentlərinin iş proqramına uyğun olaraq aşağıdakı kimi olacaqdır:

- **İlk istiqamət** (İkinci dərəcəli Yol Dəhlizinin Yenidənqurulması): Bu fəaliyyətlərin monitoring hesabatları dizayn mərhələsində başlayacaq, nisbətən uzun bir tikinti müddəti ərzində bir neçə dəfə (ehtiyac olduqda) hazırlanacaq və daha sonra isə əməliyyatlar zamanı bir neçə dəfə hazırlanacaqdır. Maraqlı tərəflər irəliləyişlə bağlı düzgün qiymətləndirilməli, beləliklə risklərdən, təsirlərdən qorunmaq və təsirlərin azaldılması tədbirlərinin effektiv olmasını təmin etmək üçün kifayət qədər iştirak və cəlb olunmalara icazə verilməlidir.
- **İkinci istiqamət** (Kiçik İnfrastruktur və Xidmətlər): Bu cür planlaşdırılmış və ya nəzərdə tutulmuş kiçik infrastrukturun təmin edilməsi Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflər (LTMQT) və ya Digər Maraqlı Tərəflər (DMT) üçün daha az pozulmaya, risk və təsirlərə səbəb ola biləcəyi üçün, hesabat məsələləri, icra edilmiş cavab və ya qərarları və son nəticəni təqdim etmək üçün kifayət edə bilər.
- **Üçüncü istiqamət** (Maliyyənin davamlılığı və əməliyyat səmərəliliyi): Bu fəaliyyət üçün monitoring hesabatı ilkin mərhələdə və digər hesabat isə layihənin tamamlanması ərəfəsində hazırlana bilər.

1.25 Maraqlı tərəflərin Monitoring Fəaliyyətinə cəlb olunması

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL), maraqlı tərəflərə, xüsusən Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflərə, Layihə üzrə fəaliyyətin müəyyən məqamlarını izləmək və rəy bildirmək üçün bir neçə imkan təqdim edir. Təsirə məruz qalan beş rayonun hər birindəki Şikayətlərin Həlli Komissiyası Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflərin şikayətlərini və digər rəylərini təqdim etmələrinə imkan yaradacaqdır. Vətəndaş/Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəfin (LTMQT) araşdırılması, layihənin başlanğıcında və sonunda da Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflərin (LTMQT) layihənin gedişatı/icrası ilə bağlı rəylərini bildirməsinə imkan verəcəkdir. Bundan əlavə, AAYDA/LİQ işçiləri, xüsusən Təhlükəsizlik üzrə Mütəxəssisi ilə tez-tez və müntəzəm icma görüşmələri və qarşılıqlı əlaqələr, Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Tərəflərin (LTMQT) və digər yerli maraqlı tərəflərin dinlənilməsinə və cəlb olunmasına/iştirakına imkan verəcəkdir.

1.26 Maraqlı Qruplara Hesabatın verilməsi

Maraqlı qruplara hesabat vermək və maraqlı tərəflərin prosesini qiymətləndirmək, AAYDA/LİQ-in müəyyən edilmiş məsələlərə cavab verə bilməsi və onları daha təsirli hala gətirməsi üçün cəlb olunma fəaliyyətlərinin cədvəlini və xarakterini dəyişdirməsini təmin etmək üçün vacib hesab olunur. Bütün məsələlərin bütün səviyyələrdə peşəkar şəkildə həll edilməsi arzu edilir. Aydın və anlaşılan bir şəkildə nəzərdən keçirmə üçün hər şey məlumat və təqdimat şəklində istifadə olunmalıdır. Bütün maraqlı tərəflər bütün problemlərin bütün mərhələləri və həlli barədə məlumatlandırılmalıdırlar.

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsinin (RYİL) Təhlükəsizlik üzrə Mütəxəssisi, Layihələndirmə üzrə Məsləhətçi və Tikintiye Texniki Nəzarət üzrə Məsləhətçinin (müvafiq olaraq) köməyi ilə, ilk növbədə layihənin təsirinə məruz qalan ərazilərdə və/ və ya kəndlərdə ictimai görüşlər yolu ilə Layihənin Təsirinə Məruz Qalan Şəxslərə (LTMQT) və digər maraqlı tərəf qruplarına hesabat verəcəkdir. İclasların protokolları sonrakı ictimai görüşlər zamanı paylaşılacaqdır. Şikayətlərin Həlli Mexanizmi (ŞHM) vasitəsilə alınan rəylərə mümkün qədər yazılı və şifahi cavab veriləcəkdir. SMS və telefon zəngləri, telefon nömrələri olan maraqlı şəxslərə cavab vermək üçün istifadə ediləcəkdir. Əsas Layihə yeniləmələri Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi (RYİL) üzrə veb sahifədə yerləşdiriləcək. Sosial mediadan (əsasən Layihənin veb sahifəsi (və ya sosial media platforması vasitəsilə) Layihənin

Təsirinə Məruz Qalan Şəxslər (LTMQT) və digər maraqlı tərəflər üçün fərqli maraqlı tərəflərə hesabat vermək üçün də istifadə ediləcəkdir.

ƏLAVƏLƏR

Əlavə 1. Nümunə Şikayət Forması

Şikayət Forması			
Şikayət Qeydiyyat Nömrəsi (ŞHM üzrə Fokal Məntəqə Koordinatoru tərəfindən doldurulmalıdır):			
Əlaqə məlumatları (anonim şəkildə təqdim edilə bilər)	Ad (lar):		
	Ünvan:		
	Telefon:		
	Elektron poçt:		
Sizinlə necə əlaqə qurulmasını istərdiniz (birini seçin)	Poçtla: ☐	Telefonla: ☐	Elektron poçt: ☐
Üstünlük verilən dil	☐ Azərbaycan dili	☐ Rus dili	☐ digər _____
Xahiş edirəm şikayətinizin təfərrüatlarını göstərin. Problemi izah edin, kimə, nə vaxt və harada, neçə dəfə baş verdiyini bildirin və s. Mümkün qədər ətraflı təsvir edin.			
Əgər varsa, şikayət üçün təklif etdiyiniz qərar nədir? Problemi həll etmək üçün Məşğulluq Xidmətləri Mərkəzindən və ya başqa bir tərəfdən/ şəxsdən etməsini istədiyiniz bir şey varmı?			
Bu formanı layihəyə necə təqdim etmisiniz?	Veb sahifə ☐	Elektron poçt ☐	Əldən ☐
	Şəxsən ☐	Telefonla ☐	Digər (göstər) ☐
Bu formanı kim doldurub (yuxarıda sadalanan şəxs deyilsə)?	Ad və əlaqə məlumatları:		
İmza			
Fokal Məntəqə üzrə tətin edilmiş məsul şəxsin, Koordinatorun adı			
Həll olundu və ya Şikayətlərin Həlli üzrə Komitə1-ə göndərildi?	☐ Həll edildi	☐ İstinad olunur	İstinad edildiyi təqdirdə, tarix:
Həll olundu və ya Şikayətlərin Həlli üzrə Komitə 2-yə göndərildi?	☐ Həll edildi	☐ İstinad olunur	İstinad edildiyi təqdirdə, tarix:
Tamamlama			
Yekun qərar/qətnamə (qısaca təsvir edin)			
	Qısa təsviri/izahı	Qəbul edildi? (Bəli / Xeyr)	Təsdiqləyici imzası
1-ci təklif olunan həll			
2-ci təklif olunan həll			
3-cü təklif olunan həll			

Əlavə 1. COVID-19 Pandemiyası zamanı Sahə İşləri və Maraqlı Tərəflərin Cəlb edilməsinə dair təlimatlar

COVID-19 Pandemiyası zamanı Sahə İşləri və Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunmasına dair təlimatlar

Bu sənəddə göstərilən təlimatlar sahə işləri ilə əlaqəli Standart Əməliyyat Prosedurlarının (SƏP) inkişafına kömək edəcək və heyətin/qrupun bütün üzvlərinin qorunması üçün müvafiq COVID-19 sağlamlıq və təhlükəsizlik mülahizələrini təmin etməyə kömək edəcəkdir.

1) Sahə İşləri üçün Standart Təlimatlar

- İştirak tamamilə könüllü olmalıdır.
- Bütün sahə işçiləri simptomlarla bağlı gündəlik öz-özünə nəzarət aparmalı/izləməli və simptomlar mövcud olduqda Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyi COVID-19 özünü qiymətləndirmə vasitəsini istifadə etmələri tövsiyə edilməlidir.
- Müvafiq sahə işçisinin qərarı ilə digər effektiv özünü qiymətləndirmə vasitələri də istifadə edilə bilər. Şəxslər hər hansı bir şəkildə özünü pis hiss edərsə və ya özünü yoxlama tamamladıqdan sonra daha bir tibbi təqibə başlamağı tövsiyə edilərsə, dərhal sahə işlərindən çəkinməli, evlərinə qayıtmalı və ən qısa müddətdə özünü təcrid etməlidirlər. Digər heyət/grup üzvləri hər zaman məsafə və təmizlik tələblərinə ciddi əməl etdikləri və tək işləmədikləri müddətdə sahə işlərini davam etdirməlidirlər.
- Tədqiqat heyətinin/qrupunun bütün üzvləri yaxınlıqdakı xəstəxanalara və təcili tibbi yardım xidmətlərinə necə çatacağını da bilməlidirlər.
- Tədqiqat heyəti/grupu, yaşadıkları ərazi üzrə ictimai səhiyyə işçilərindən və ya yerli hakimiyyət orqanlarından (təhlükəsizlik qüvvələri daxil olmaqla) hər hansı yeni təlimatı gündəlik olaraq izləyə bilməlidir.
- Hər hansı bir heyət/grup üzvünün hər hansı bir səbəbdən işinə davam edə bilməyəcəyi təqdirdə evə qayıtması üçün bir fəvqəladə planınız olmalıdır.

2) İşləyərkən və səyahət edərkən fiziki məsafə

Yoxlama və izləmə

- Tədqiqat heyətinin/qrupunun bütün üzvləri simptomları gündəlik olaraq özləri izləməlidirlər. Kimsə hər hansı bir şəkildə özünü pis hiss edərsə, işi dayandırmalı, dərhal heyətinə/qrupuna və rəhbərinə məlumat verməlidirlər.
- Harada və nə vaxt səyahət etdiyiniz, kiminlə getdiyiniz barədə və sahə işlərinin olduğu yerlərin ətraflı qeydlərini aparın ki, Tədqiqat heyətinin/qrupunun bütün üzvlərinin COVID-19 xəstəliyinə tutulması halında yerli ictimai səhiyyə bölməsinə xəstəliyin izlənməsi təmin edilə bilsin.

Nəqliyyat vasitələri

Səyahət Təlimatları

- Rayon layihəsi ərazilərində səyahətlə əlaqədar yerli/milli hökumət və yerli İcra Hakimiyyəti tərəfindən qoyulan məhdudiyyətlərin nəzərdən keçirilməsi.
- Fiziki məsafəni qorumaq mümkün olmadıqda, nəqliyyat vasitəsində iki nəfərdən çox adamla səyahət etməyin. Xüsusi vəziyyətlər bir nəqliyyat vasitəsi ilə məhdudlaşdırsa, sahə işləri riskinin qiymətləndirilməsində yalnız bir avtomobilin niyə istifadə oluna biləcəyini izah edən ətraflı bir azaltma planı əks olunmalıdır. Qiymətləndirmədə, birinin xüsusən də xəstə olduğu təqdirdə hər hansı bir səbəbdən ayrılmalı olduğu zaman nəqliyyatın mövcudluğu da nəzərə alınmalıdır.
- İki nəfərin bir-birindən ən azı 2 m aralı yerləşə biləcəyi 3 və ya daha çox sıra oturacaqlı böyük bir mikroavtobusda iki nəfərə qədər səyahət edə bilərsiniz. Avtomobilin ventilyasiyası yalnız

təmiz havaya qoşulmalıdır (hava sirkulyasiyasız) və mümkünə maksimum hava axını üçün pəncərələr açıq olmalıdır.

- Nəqliyyat vasitələrindəki qarışıqlığı aradan qaldırın və əşyalar arasındakı təmasları məhdudlaşdıran və təmizliyi asanlaşdıran mexanizmlər təşkil edin. Zibil qutusunu kabinetdə saxlayın.
- Tədqiqat heyəti/qrupları ərzaq mağazaları, yanacaqdoldurma məntəqələri və s. daxil olmaqla əsas xidmətlərdən istifadə edə bilməlidirlər. Bu xidmətlərdən istifadə üçün yalnız bir heyət üzvü təyin edilməli və bunu məhdud fasilələrlə etməlidir. Fiziki məsafəni gözləmək və əl gigiyenası mümkün deyilsə, bu xidmətlərə müraciət edərkən cərrahi maska və əlcəklərdən istifadə edilməlidir.

Gigiyena

- Nəqliyyat vasitəsindən istifadədən əvvəl və sonra əllərin ən azı 20 saniyə ərzində sabun və su ilə əl yuyulma və ya alkoqollu əl təmizləyicisinin istifadə etməklə təmizlənməsi dərhal həyata keçirilməlidir.
- Heyət/grup üzvlərinin, digər heyət üzvləri tərəfindən istifadədən əvvəl də daxil olmaqla, nəqliyyat vasitələrinin səthlərini və avadanlıqlarını hərtərəfli və mütəmadi təmizləmək üçün müvafiq təchizatı olmalıdır.
- Hər səfərdən əvvəl nəqliyyat vasitəsindəki qapı tutacaqları, təhlükəsizlik kəməri tokkalarını, sükan çarxları və s. daxil olmaqla tez-tez toxunulan səthləri təmizləyin və ya dezinfeksiya edin.
- Təmizləyici / dezinfeksiyaedici məhsulların istifadəsi ilə bağlı istehsalçının təlimatlarına əməl edin və lazım olduqda birdəfəlik əlcək geyin.
- Əlcəklər tələb olunursa, əlcəkləri necə geyinib çıxartacağına dair müvafiq təlim tələb olunur. Əlcək çıxarıldıqdan sonra müvafiq əl gigiyenası aparılmalıdır.
- Qapı çərçivələri / tutacaqları, təhlükəsizlik kəməri tokkalrı, sükan və s. kimi tez-tez toxunulan səthlərlə lazımsız təmasdan çəkinin.
- İstirahət dayanacaqları potensial təhlükə mənbəyi riskini təmsil edir - tualetlər, səthlər, klaviatura və s. potensial təhlükə mənbəyidirlər. Bu səthlərə toxunduqdan sonra əlləri yuyun və ya dezinfeksiya edin. Mümkün olduqda nağd puldan istifadə etməkdən çəkinin.
- Hər kəs yükləmə və boşaltma zamanı şəxsi çantalarını və əşyalarını idarə etməlidir.

İş sahəsinə giriş və prosedurlar

- Müvafiq fiziki məsafəni (2m) qoruya bilməyəcəyiniz hər hansı bir sahə tədqiqatına qatılmayın. Buna həm layihə əraziləri/sahələri daxilində, həm də xaricində əməl edilməlidir.
- Digər qrup üzvləri daxil olmaqla hər hansı bir fərd arasında fiziki məsafə (2m) saxlanmalıdır. Eyni zamanda sahə işçiləri tək işləməməlidirlər.
- Qadağan olunmuş ərazilərə giriş qaydalarına riayət edilməlidir. Qadağan olunmuş ərazilərə giriş vacibdirsə, müvafiq qurumlardan icazə və sənədlər alınmalıdır. Sahə işləri zamanı bu sənədləri özünüzdə saxlayın.
- Fiziki məsafə saxlamaq mümkün olmadıqca, ictimaiyyət nümayəndələri ilə üz-üzə müzakirələr tələb edən hər hansı bir sahə tədqiqatına qatılmayın.

Sahədə

Yaşayış şərtləri

- Bütün tədqiqat heyətinin/qrupunun üzvlərinin gecələmə müddətində fərdi yaşayış yerləri olmalıdır.
- Yataq dəstləri (oteldən istifadə edilmədiyi təqdirdə), geyim və digər şəxsi əşyalar torbaya qoyulmalı və başqalarından ayrı olmalıdır.
- Evə çatdıqdan sonra paltar yuyun və duş alın.

- Yemək yeyərkən, böyük qaşıq, maşa, qablar və s. paylaşılmasından çəkinmək də daxil olmaqla düzgün məsafəni saxlayın.

Sənədlərin, hesabatların və sənədləşmə işlərinin aparılması

- Şəxsi söhbətlərdənsə (fiziki olaraq) etməkdənsə, ünsiyyət üçün mümkün qədər texnologiyadan istifadə edin (məsələn, mətn mesajları və mobil telefonlar).
- Mümkün olduqda sənədləri göndərmək və qəbul etmək üçün texnologiyadan istifadə edin (məsələn, skaner vasitəsilə).
- Qələmlər, noutbuklar, kompüterlər və s. ləvazimatları bölüşməyin, lakin hər tədqiqatçıyı mümkün qədər daxilində şəxsi ləvazimatla təmin edin.
- Hər gün istifadə olunan bütün avadanlıqları, mümkünə sabun və su ilə və ya dezinfeksiya edici salfetlərlə təmizləyin və dezinfeksiya edin. Avadanlıqların təmizlənməsi başa çatdıqdan sonra əlcəkləri çıxarın və əlləri yuyun.

3) Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Fəaliyyətləri

- Lazım ola biləcək hər hansı əlavə nəzarəti müəyyənləşdirmək üçün iclaslar əvvəlcədən qiymətləndirilməlidir.
- Yiğıncaqların, açıq məkan şəraitində, yeni terrasda, bağçada, açıq ümumi sahələrdə keçirilməsinə üstünlük verilməsinə təşviq edin.
- Hazırlıq və iclaslarda əllərinizi tez-tez və hərtərəfli yuyun. Lift düymələri, qapı düymələri, tutacaqlar, klaviatura və maus/siçan, printerlər/ skanerlər, iclas otaqlarının stulları, masalar, ekranlar, proyektorlar, telefonlar, lövhələr və markerlərə toxunarkən asqırma / öskürək qaydalarına və əl təmizləyici tövsiyələrə əməl edin. Əlavə təlimatlar üçün "Şəxsi Gigiyena" protokoluna baxmanız xahiş olunur.
- İclasda iştirak edən insanlar 2 metr məsafədə fiziki məsafəni təmin etməli, üz-üzə yerləşməməli və əl sıxma, qucaqlaşma və ümumi cildən dəriyə təmasdan çəkinməlidirlər. Fiziki məsafəni 2 metr məsafədə saxlamaq mümkün olmadıqda, üz maskaları və/ və ya göz qoruyucuları (üz qalxanları, gözlüklər və ya eynəklər) taxılmalıdır.
- Fiziki məsafə tələblərinə riayət etməklə bağlı şifahi məlumat veriləcək. Ziyarətçiyə Fərdi Qoruyucu Vasitələr (FQV) üzrə tələblər kimi müvafiq məlumatlarla birlikdə şəxsi əl təmizləyicilərini gətirməsi barədə qabaqcadan məlumat (məsələn, e-poçt və ya telefonla) vermək faydalı olardı.
- Ziyarətçiləri COVID-19 ilə əlaqədar, üz maskaları, əlcəklər, qoruyucu eynəklər və ya üz qalxanlarını əhatə edən Fərdi Qoruyucu Vasitələrin (FQV) tələbləri barədə məlumatlandırın.
- Ziyarətçilərə pandemiya ilə əlaqəli simptomları olduğu və ya şübhələndikləri təqdirdə ziyarətlərini/ görüşmələrini ləğv etmələrini və ya binalara daxil olmalarını tövsiyə edin.

İclas otaqları

- İclas bir otaqda aparılırsa, əsasən insanların birbaşa və daimi təmasda olduqları (stullar, masalar, qapılar, qapı düymələri və ya hər hansı digər səth) yerləri iclasdan əvvəl və xüsusən də ziyarətçilərlə iclas bitdikdən sonra düzgün təmizlənməsi və dezinfeksiya edilməsini təmin edin.
- Qapı və pəncərələri açıq saxlayaraq havalandırmanın mövcudluğundan əmin olun və qapı düymələri ilə işləməkdən çəkinin.
- İclas, havalandırılan bir məkana üstünlük verməklə, otağın ölçüsü və xüsusiyyətlərindən və oturma tərtibindən asılı olaraq, fiziki məsafənin kifayət qədər təmin edilə biləcəyi sayda bir qrup insanla aparılmalıdır. Sıxlıq nə qədər az olsa, bir o qədər yaxşıdır. İclas otağının girişinə icazə verilən maksimum sayın açıq şəkildə göstərildiyi bir lövhə qoyulmalıdır. Yerli hakimiyyət orqanlarının tələblərini nəzərə almağınız xahiş olunur.

- Əl sıxma kimi cildədən dəriyə toxunma və ya material və ya cihazlara toxunma və ya cihazları dəyişdirmə kimi fiziki təmasdan çəkinin.
- Müvafiq fərdi gigiyena tədbirləri haqqında məlumatı göstərin, yəni iştirakçıları öskürək və ya asqırma halında üzlərini dirsək və ya birdəfəlik salfetlə örtməyə təşviq edin. Birdəfəlik salfetlər və onların atılması üçün qapalı qutuları tədarük edin, ayaqla işləyən zibil qutuları daha yaxşıdır.
- İclasın bütün iştirakçıları üçün kifayət qədər əl təmizləyici və dezinfeksiya edici salfetin olması tövsiyə olunur.
- Dəftərxana ləvazimatları (yəni qələm, kağız) və elektron cihazların mübadiləsi qadağan edilməlidir. Qrupun dəstəyini sənədləşdirmək üçün yalnız toplantı rəhbəri tərəfindən idarə ediləcək fotoşəkilləri və/ və ya əvvəllər çap olunmuş gözlənilən köməkçilər siyahısını istifadə edin.
- Qida xidmətindən və iaşə yeməklərindən çəkinin.
- Bitən və başlayan hər bir görüş/iclas arasında bir boşluq qoyun (yəni, pilləli görüş/iclas).

Ziyarətçilər hər görüşdən sonra tutduqları ərazini dezinfeksiya etməkdən məsul olmalıdırlar, xüsusən də təmizlik qrupu yoxdursa.

Əlavə 2. İctimai müzakirələrin protokolları

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi Salyan-Biləsuvar yolunun seçilmiş hissələrinin bərpası layihəsi Sosial və ətraf mühitə təsirlər barədə sənədlərin ictimai müzakirələri

(18 və 19 fevral 2021-ci il tarixlərində Salyan və Biləsuvar rayonlarından olan maraqlı tərəflərin nümayəndələri ilə aparılmışdır)

Xülasə:

ƏMST sənədlərinin hazırlanması üçün Ətraf Mühit və Sosial Təhlükəsizlik tələblərinin bir hissəsi olaraq, Salyan və Biləsuvar rayonlarında İctimai Müzakirələr keçirilmişdir.

İctimai Müzakirələrin Məqsədləri:

- Layihə haqqında (ümumi göstəricilər, məqsədlər, komponentlər və s.) məlumat vermək;
- Layihənin sosial və ətraf mühitə mümkün təsirlər və bu təsirləri aradan qaldırılması üzrə təklif edilən fəaliyyətləri əks etdirən sənədlərin (**ƏSMÇS, KSÇ, MTCOP, ƏİP və Yenikənd-Biləsuvar yolu üçün xüsusi hazırlanan İlkin ƏMSİP**) təqdimatı;
- Adları qeyd edilən sənədlərlə əlaqədar sualların cavablandırılması;
- Sosial və ətraf mühitə mümkün təsirlər barəsində hazırlanmış sənədlərin yekun versiyasına əlavə etmək məqsədilə tövsiyə və təkliflərin toplanılması.

Metodologiya:

Digital copies of Environmental and Social Framework (ESF) Documents have been posted on the official websites of SAAAR and Salyan and Bilasuvar Executive Power Offices on February 7, 16 & 18, 2021 respectively (see Appendix 1 for relevant weblinks). Əlavə olaraq, AAYDA rəsmi veb sayfasında maraqlı tərəflərin təşkilatın rəsmi əlaqə məlumatlarını (telefon xətti, e-poçt və poçt ünvanları) əlavə rəy və təkliflər göndərmək üçün istifadə edə biləcəyinə dair əlavə məlumat var.

COVID-19 virusu ilə əlaqədar elan edilmiş mövcud pandemiya vəziyyəti ilə əlaqədar geniş ictimai görüşlərə məhdudiyyətlər qoyulması səbəbindən maraqlı tərəflərlə məhdud sayda görüşlərin keçirilməsi qərara alınmışdır. Biləsuvar rayonunun ərazisində yaşayan maraqlı tərəflərin nümayəndələri ilə "Zoom" proqram təminatı vasitəsilə, Salyan rayonun ərazisində yaşayan maraqlı tərəflərin məhdud sayda nümayəndələri ilə 3 görüş keçirilmişdir.

Görüşlər, RƏİL İctimai Müzakirələrinin təbliğat işləri çərçivəsində yerli vətəndaşlara tədbirlə bağlı məlumat verən Rayonların Yerli İcra Hakimiyyətlərinin köməyi ilə təşkil edildi. İM zamanı təqdim olunan Layihə sənədlərinə dair gələcək şikayətlər, təkliflər və əlaqələr üçün LİQ-in əlaqə məlumatları verilmişdir. Şikayət Mexanizmi faktiki işə başlamazdan əvvəl maraqlı tərəflərin və geniş ictimaiyyətin rəhbərliyi üçün yuxarıda göstərilən veb saytlarda da paylaşılacaqdır.

Location: Salyan rayonu, Yenikənd kəndi⁵

Tarix və saat: 19 fevral 2021-ci il, saat 10:00

İştirakçılar: 14 nəfər (Yenikənd, Həsənli və Çuxanlı kəndlərində yaşayan maraqlı tərəflərin təmsilçiləri)

- Ərazi icra nümayəndələri;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Ziyalılar;
- Xidmət təşkilatının nümayəndəsi.

Görüşün protokolu

Elnur Abbaszadə (AAYDA, 2 sayılı LİQ-nun nümayəndəsi) məlumat verdi ki, Azərbaycan Hökuməti Dünya Bankının maliyyə dəstəyi ilə Salyan-Biləsuvar yolunun seçilmiş hissələrinin bərpasını nəzərdə tutan Regional Əlaqələr və İnkişaf Layihəsi hazırlayır.

Bu layihə çərçivəsində həyata keçiriləcək fəaliyyətlərin sosial və ətraf mühitə təsirləri barəsində müvafiq sənədlərin ilkin versiyaları hazırlanmış və Dünya Bankının Ətraf mühit və sosial çərçivə prinsiplərinə və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə əsasən bu sənədlər rəy və suallar üçün ictimaiyyətə açıqlanmalıdır. Bu məqsədlə, E.Abbaszadə sözügedən layihə haqqında ümumi məlumatı, habelə, layihə nəticəsində sosial və ətraf mühitə mümkün təsirlər və bu təsirləri qabaqlamaq üçün təklif edilən tədbirlərə dair hazırlanmış sənədlər barəsində təqdimat etdi. Əlavə olaraq məlumat verildi ki, sənədlərin tam məzmunu ilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin rəsmi internet sahifəsində və Salyan İcra Hakimiyyətinin rəsmi internet sahifələrində tanış olmaq olar.

Görüş suallar və cavablar sessiyası ilə davam etdi.

Suallar	Cavablar (LİQ)
P.Cəfərdov (Yenikənd kənd icra nümayəndəsi) – Bu layihəni biz səbirsizliklə gözləyirdik. Yeni yol inşa edildikdən sonra mövcud yola diqqət nisbətən azalmışdır. Sualım yolun tikintisi zamanı yaranacaq toz-dumanla bağlıdır. Bunun qarşısını almaq üçün konkret hansı fəaliyyət nəzərdə tutulur?	E.Abbaszadə – Təqdimatda deyildiyi kimi inşaat sahəsi boyunca, o cümlədən, asfaltlanmamış yerlərə və giriş-çıkış yollarına müntəzəm qaydada su səpiləcəkdir.
Z.Vahidov (Çuxanlı bələdiyyəsinin sədri) – İnşaat sahəsi işıqlandırılсын və baryerlər qoyulsun ki kənar şəxslər, o cümlədən ev heyvanları o ərazilərə daxil olmasınlar.	E.Abbaszadə - tikinti müddətində təhlükəsizlik baryerlərin-dən geniş istifadə ediləcəkdir. Habelə, yerli əhali arasında da təbliğat vasitəsilə təhlükəsizlik tədbirlərinə diqqət artırılacaqdır.
T.Rəhmanov (Həsənli kənd icra nümayəndəsi) – bəzi yerlərdə biz görürük ki, yolların tikinti zamanı mövcud asfaltın üst təbəqəsi götürülür və yolun kənarına atılır. Bu isə torpaqlara ciddi təhlükədir.	E.Abbaszadə - Əvvəlcə onu bildirim ki, hazırlanmış sənədlərə əsasən tikintidən əvvəlki mərhələdə böyük həcmli tullantıların atılması üçün ərazilər müəyyən olunacaqdır. Tullantıların atılması üçün bütün təfərrüatları ilə tullantıların idarə olunması planı podratçılar tərəfindən hazırlanacaq və tikintiyə texniki nəzarət məsləhətçisi tərəfindən təsdiqlənəcəkdir. Podratçı heç bir halda torpaq

⁵ Mövcud pandemiya vəziyyətini nəzərə alaraq, müxtəlif icmaları təmsil edən nümayəndələri yaxın bir məkanda görüşə dəvət edilməmişlər.

Suallar	Cavablar (LİQ)
	sahibinin icazəsi və Mühəndisin razılığı olmadan artıq materialları fərdi torpaq sahələrinə tökməyəcəkdir.
P.Gözelov (müəllim) – tikinti müddətində rəy və təkliflərimizi “Şikayətlərin Baxılması Mexanizmi” vasitəsilə Sizə çatdıracaq?	E.Abbasadə - İstər layihənin hazırlıq, istərsə də, bilavasitə tikinti müddətində bizimlə mütəmadi əlaqə yarada bilər, öz rəy və təkliflərinizi bizə bildirə bilərsiniz.
A.Hüseynov (məktəb direktoru) – təqdimatdan belə başa düşdüm ki, layihə çərçivəsində yolkənarı bazarların inkişafı, dolayısı ilə yeni iş yerlərinin yaradılması da nəzərdə tutulur. Bu çox vacib istiqamətdir. Bu bazarlar kəndimizin əhalisinin öz məhsulunu satmaqla gəlir əldə etmək üçün çox yaxşı imkandır.	E.Abbasadə - Tamamilə doğru anlamısınız. Layihənin 3-cü komponenti çərçivəsində belə bazarların inkişafı nəzərdə tutulur. Amma bu fəaliyyətin həyata keçirilməsindən öncə ciddi araşdırmanın aparılmasına zərurət vardır. Müvafiq araşdırmanın, o cümlədən, yerli əhali ilə aparılacaq məsləhətləşmənin nəticələrinə müvafiq olaraq qərar qəbul ediləcəkdir.
M.Abasov (Həsənli bələdiyyəsi) – Tikinti zamanı torpaq ərazilərinin alınması gözlənilirmi?	E.Abbasadə - Bu yolun bərpası mövcud yol oxu üzrə aparılması nəzərdə tutulduğundan yeni ərazilərin alınması gözlənilmir. Amma buna baxmayaraq, beynəlxalq standartlara uyğun olaraq, Köçürülmə Siyasəti üzrə Çərçivə Sənədi (KSÇS) hazırlanmışdır ki, bu sənəd qeyd etdiyiniz məsələləri tənzimləyir.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi
Salyan-Biləsuvar yolunun seçilmiş hissələrinin bərpası
Sosial və ətraf mühitə təsirlər barədə sənədlərin ictimai müzakirəsi

Salyan R-Nu, Yenikənd k. 19.02.21 10⁰⁰
yaşayış məntəqəsi (rayon, kənd) tarix və vaxt

İştirakçıların siyahısı

S.s.	Adı və soyadı	İş yeri və tutduğu vəzifə	İmza	Əlaqə nömrəsi
1.	Bərdəli Cəfər	Yenikənd i.ə.ə.ii nümayəndəsi	[İmza]	050-221-14-78
2.	Əbasov Əsəd	Tərtər kənd bələdiyyə sədri	[İmza]	050-350-45-70
3.	Rəhimov Tofiq	Həsəni i.ə.ə.ii N. d.ə.ii	[İmza]	050-632-23-22
4.	Çobanov Faiq	Qazilı i.ə.ə.ii d.ə.ii	[İmza]	050-646-60-77
5.	Əbasov Əliqasım	Həsəni i.ə.ə.ii d.ə.ii	[İmza]	050-429-44-13
6.	Səlimov Rəşad	Müəllim	[İmza]	055-749-49-20
7.	Gözləli Fəxr	Müəllim	[İmza]	050 361-14-84
8.	Əfəndi Həsən	İkhtisab Dövlətçisi	[İmza]	050-632-22-96
9.	Hüseynov Həsən	Direktor müvəkkili	[İmza]	050-324-27-38
10.	Dünnəliyev Sədrəddin	Su agentli	[İmza]	050-574-87-38
11.	Kərimov Fəxr	Çoxməhlə bələdiyyə sədri	[İmza]	050-325-53-75
12.	Səfərov Əliqasım	Tərtər i.ə.ə.ii d.ə.ii müvəkkili	[İmza]	050-380-60-89
13.	Nəzirova Səhər	Mühasib	[İmza]	050-362-03-07
14.	Səfərova Zəmin	İctimai xidməti	[İmza]	070 340-57-56
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				

Yenikənd kəndi, Salyan Rayonu, Fevral 19, 2021

Yenikənd kəndi, Salyan Rayonu, Fevral 19, 2021

Məkan: Salyan rayonu, Arbatan kəndi

Tarix və saat: 19 fevral 2021-ci il, saat 11:30

İştirakçılar: 11 nəfər (Arbatan, Marışlı, Seyidsadıqlı, Sarvan kəndlərində yaşayan maraqlı tərəflərin təmsilçiləri)

- Ərazi icra nümayəndələri;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Sakinlər.

Görüşün protokolu

Elnur Abbaszadə (AAYDA, 2 sayılı LİQ-nun nümayəndəsi) məlumat verdi ki, Azərbaycan Hökuməti Dünya Bankının maliyyə dəstəyi ilə Salyan-Biləsuvar yolunun seçilmiş hissələrinin bərpasını nəzərdə tutan Regional Əlaqələr və İnkişaf Layihəsi hazırlayır.

Bu layihə çərçivəsində həyata keçiriləcək fəaliyyətlərin sosial və ətraf mühitə təsirləri barəsində müvafiq sənədlərin ilkin versiyaları hazırlanmış və Dünya Bankının Ətraf mühit və sosial çərçivə prinsiplərinə və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə əsasən bu sənədlər rəy və suallar üçün ictimaiyyətə açıqlanmalıdır. Bu məqsədlə, E.Abbaszadə sözügedən layihə haqqında ümumi məlumatı, habelə, layihə nəticəsində sosial və ətraf mühitə mümkün təsirlər və bu təsirləri qabaqlamaq üçün təklif edilən tədbirlərə dair hazırlanmış sənədlər barəsində təqdimat etdi. Əlavə olaraq məlumat verildi ki, sənədlərin tam məzmunu ilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin rəsmi internet sahifəsində və Salyan İcra Hakimiyyətinin rəsmi internet sahifələrində tanış olmaq olar.

Görüş suallar və cavablar sessiyası ilə davam etdi.

Suallar	Cavablar (LİQ)
F.Qafarov (Arbatan kənd icra nümayəndəsi) – Tikinti müddətində kəndimiz yollarından istifadə nəticəsində kənd sakinləri üçün təhlükə yarana bilər. Bununla bağlı nə kimi tədbirlər nəzərdə tutulur?	E.Abbaszadə – Dediğiniz mənfi halların qarşısını almaq məqsədilə Nəqliyyatın İdarəetmə Planını hazırlayacaq. Bununla yanaşı, bəzi tədbirlər də icra ediləcəkdir ki, bunlara əhalinin planlaşdırılan işlər barəsində qabaqcadan məlumatlandırılma-sı, təhlükəli hesab edilən ərazilərdə bayraqdarlardan və müvəqqəti işıqforlardan istifadə, piyadalar üçün təhlükəsiz keçidlərin qurulması və böyük yük maşınlarının hərəkət müddətini xüsusən pik saatlarda azaltmaq.
Ə.Hüseynov (Marışlı bələdiyyəsinin sədri) – tikinti müddətində yük maşınlarından tökülən inşaat materialları və ya tullantılar yollarda təhlükə mənbəyidir. Xahiş edirəm buna ciddi nəzarət olsun.	E.Abbaszadə - Torpaq, çınqıl və daş daşıyan yük maşınlarının yükü tentlə və ya düşmənin qarşısını effektiv ala biləcək hər hansı bir materialla örtüləcəkdir. Sürüclər və podratçılar materialların yüklənməsinə və xüsusən yaşayış ərazilərindən keçərkən təhlükəsiz daşınmasına cavabdehdir.
İ.Məmmədov (Sarvan kənd sakini) – Tikinti başlayanda bu ərazidə yaşayanları işə götürəcəklər ya digər ərazilərdən işçilər cəlb ediləcəkdir?	E.Abbaszadə - işçilərin işə cəlb olunması üçün iş müsabiqələri təşkil ediləcəkdir. İxtisas və zəruri bacarıqlara malik olduğu

Suallar	Cavablar (LİQ)
	təqdirde əlbəttə ki yerli əmək qüvvəsinə üstünlük veriləcəkdir.
A.Fərəcov (Arbatan bələdiyyəsinin sədri) – bu layihə çərçivəsində kəndimiz üçün daha hansı işləri görməyi nəzərdə tutursunuz?	E.Abbaszadə - Layihənin 3-cü komponenti müəyyən sosial və iqtisadi fəaliyyətlərin icrasını nəzərdə tutur. Belə ki, bura yol kənarı bazarın və logistika obyektlərinin planlaşdırılmasına və inkişafına dəstək daxildir. Digər tərəfdən, tədris planının hazırlanması və daha sonra layihə ərazisində fəaliyyət göstərən kiçik kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına və aqro-logistika üçün xüsusi təlim və məsləhət xidmətləri göstərilməsi nəzərdə tutulur. Təlimlər layihə ərazisində yaşayan icmalardakı hər kəs üçün açıq olacaqdır.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi
Salyan-Biləsuvar yolunun seçilmiş hissələrinin bərpası
Sosial və ətraf mühitə təsirlər barədə sənədlərin ictimai müzakirəsi

Salyan r-nu, Arbatan k. 19.02.21 11 30
yaşayış məntəqəsi (rayon, kənd) tarix və vaxt

İştirakçıların siyahısı

S.s.	Adı və soyadı	İş yeri və tutduğu vəzifə	İmza	Əlaqə nömrəsi
1.	Dəfəzov Fiqurət	Arbatan r-nu	[İmza]	051413001
2.	Fəxrəddin Əsədov	Arbatan r-nu	[İmza]	05175315-00
3.	Kərimov Məhəmməd	Arbatan r-nu	[İmza]	050451-05-67
4.	Usubov Vüqar	Arbatan r-nu	[İmza]	050-391-22-89
5.	Səfərov Ərif	Arbatan r-nu	[İmza]	059-390-84-0.
6.	Məmmədov İntiqam	Sarıvan 13812	[İmza]	0503635799
7.	Səfərov Elmiz	Sarıvan 13812	[İmza]	0507803536
8.	Nəbiyev Fərid	Sarıvan 13812	[İmza]	0513265064
9.	Əsədov Cəmal	Sarıvan 13812	[İmza]	0513497301
10.	Səfərov Arar	Sarıvan 13812	[İmza]	0515534808
11.	Məhəmmədov Əhməd	Sarıvan 13812	[İmza]	0514262987
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				

Arbatan kəndi, Salyan Rayon, Fevral 19, 2021

Arbatan kəndi, Salyan Rayonu, Fevral 19, 2021

Arbatan kəndi, Salyan Rayonu, Fevral 19, 2021

Marışli kəndi, Salyan Rayonu, Fevral 19, 2021

Məkan: Salyan rayonu, Sarvan kəndi

Tarix və saat: 19 fevral 2021-ci il, saat 13:30

İştirakçılar: 10 nəfər (Şorsulu, Boranıkənd, Sarvan və Qızılağac kəndlərində yaşayan maraqlı tərəflərin təmsilçiləri)

- Ərazi icra nümayəndələri;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Ziyalılar.

Görüşün protokolu

Elnur Abbaszadə (AAYDA, 2 sayılı LİQ-nun nümayəndəsi) məlumat verdi ki, Azərbaycan Hökuməti Dünya Bankının maliyyə dəstəyi ilə Salyan-Biləsuvar yolunun seçilmiş hissələrinin bərpasını nəzərdə tutan Regional Əlaqələr və İnkişaf Layihəsi hazırlayır.

Bu layihə çərçivəsində həyata keçiriləcək fəaliyyətlərin sosial və ətraf mühitə təsirləri barəsində müvafiq sənədlərin ilkin versiyaları hazırlanmış və Dünya Bankının Ətraf mühit və sosial çərçivə prinsiplərinə və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə əsasən bu sənədlər rəy və suallar üçün ictimaiyyətə açıqlanmalıdır. Bu məqsədlə, E.Abbaszadə sözügedən layihə haqqında ümumi məlumatı, habelə, layihə nəticəsində sosial və ətraf mühitə mümkün təsirlər və bu təsirləri qabaqlamaq üçün təklif edilən tədbirlərə dair hazırlanmış sənədlər barəsində təqdimat etdi. Əlavə olaraq məlumat verildi ki, sənədlərin tam məzmunu ilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin rəsmi internet sahifəsində və Salyan İcra Hakimiyyətinin rəsmi internet sahifələrində tanış olmaq olar.

Görüş suallar və cavablar sessiyası ilə davam etdi.

Suallar	Cavablar (LİQ)
Q.Həsənov (Qızılağac kənd icra nümayəndəsi) – Yol kənarında orta məktəb binaları mövcuddur. Tikinti zamanı əhalinin, əsasən də məktəblilərin təhlükəsizliyi necə təmin olunacaqdır?	E.Abbaszadə – Ərazidə artan hərəkətliliyi tənzimləmək məqsədilə Nəqliyyatın İdarəetmə Planını hazırlayacaq. Bununla yanaşı, bəzi tədbirlər də icra ediləcək. Məsələn, məktəblərdə əlavə təbliğat işləri aparıla bilər ki, bu zaman uşaqları tikinti müddətində təhlükəsizlik qaydaları ilə tanış etmək olar. Digər tərəfdən, təhlükəli hesab edilən ərazilərdə bayraqdarlardan və müvəqqəti işıqforlardan istifadə, piyadalar üçün təhlükəsiz keçidlərin qurulması və böyük yük maşınlarının hərəkət müddətini xüsusən pik saatlarda azaltmaq kimi əlavə tədbirlər də görülməlidir. O cümlədən, gözəçarpan yerlərdə təhlükəsizlik lövhələri quraşdırılacaqdır.
Ş.Cavadov (Şorsulu kənd icra nümayəndəsi) – Hesab edirəm ki, elə bir ciddi problem olmayacaqdır. Sadəcə ərazimiz kənd təsərrüfatı zonası olduğu üçün maksimum səviyyədə torpağa və ətraf mühitə təsirləri azaltmağa çalışırıram	E.Abbaszadə - Layihə çərçivəsində görülməli bütün işlərin ətraf sosial və ekoloji mühitə mənfi təsirlərinin olmamasına çalışılacaq. Yarana bilən bütün təsir növləri üçün təqdimatdan gördüyünüz kimi qabaqlayıcı işlər aparılacaqdır.

Suallar	Cavablar (LİQ)
F.Mammədov (Şorsulu bələdiyyəsinin sədri) – Bizim layihənin texniki tərəfləri ilə əlaqədar bəzi təkliflərimiz vardır. Onları necə təqdim edə bilərik?	E.Abbaszadə - Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Standartlarının (ƏMSS) 10-cusu maraqlı tərəflərin cəlb olunması və məlumatların açıqlanmasını ehtiva edir. Habelə, “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” və “İctimai iştirakçılıq haqqında” Qanunların tələblərinə uyğun olaraq ictimai dinləmələr keçirməlidir. Bu zaman layihədə maraqlı tərəflərin arasında açıq və şəffaf bir əlaqənin olmasını təqdirəlayiq beynəlxalq təcrübənin vacib elementi kimi qəbul edir. Maraqlı tərəflərin səmərəli iştirakı layihələrin ətraf və sosial davamlılığını yaxşılaşdırır, layihənin daha uğurlu dizaynı və həyata keçirilməsinə əhəmiyyətli töhfə verə bilər. Bu məqsədlə, layihənin hazırlığı dövründə sizinlə əlavə məsləhətləşmələr keçiriləcəkdir. Bundan əlavə layihədə iştirak edən maraqlı tərəflər arasında bütün layihə boyunca davamlı məlumat mübadiləsi mexanizmi qurulacaq və fəaliyyət göstərəcəkdir.
B.Sadiqov (Qızılağac bələdiyyəsinin üzvü) – Bəzi kənd əhalisinin pay torpaqları yola yaxındır. İstərdik ki, tikinti zamanı bu torpaq sahələrinə ziyan minimuma endirilsin.	E.Abbaszadə - Təqdimatdan gördüyünüz kimi tikinti işlərinin ətraf mühitə təsirini minimallaşdırmaq üçün çoxsaylı qabaqlayıcı tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur. Tikinti müddətində iş icraçıları heç bir halda torpaq sahibinin icazəsi olmadan artıq materialları fərdi torpaq sahələrinə tökə bilməzlər. Müvəqqəti təsirə məruz qalmış bütün ərazilər layihənin sonunda bərpa edilməlidir.
İ.Həsənov (müəllim) – Dediğiniz kimi təsir görmüş ərazilərin bərpa edilməsi planı varsa, o zaman mümkündürmü ki, bitki qatı, məsələn ağaclar kəsiləcək?	E.Abbaszadə - Layihə ərazisində mövcud ağaclar təsirə məruz qalarsa, yetkin ağaclar yenidən əkilmələri üçün çıxarılacaq və ya hər kəsilən ağacın yerinə iki yeni ağac əkməklə əvəz olunacaqdır.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi
Salyan-Biləsuvar yolunun seçilmiş hissələrinin bərpası
Sosial və ətraf mühitə təsirlər barədə sənədlərin ictimai müzakirəsi

Salyan R-nu, Sarvan R. 19.02.2021 13³⁰
yaşayış məntəqəsi (rayon, kənd) tarix və vaxt

İştirakçıların siyahısı

S.s.	Adı və soyadı	İş yeri və tutduğu vəzifə	İmza	Əlaqə nömrəsi
1.	Məmmədov Fəxrət	Sorsulu kəndi Bələdiyyə sədri		050-055 393-33-23
2.	Həliyev Binyad	Qızılqac kəndi Bələdiyyə sədri		051-421-41-00
3.	Cavadov Şahmən	Sorsulu kəndi Nəməndənin müdirləri		0509936757
4.	Həsənov Əmir Cəfər oğlu	Qızılqac kəndi 1.2.8.21. N-5		0503743941
5.	İsmayılov Fəxrət Rəis	Sarvan kəndi 1300 Nəməndənin		0506407004
6.	Bəqir Rəis Hidayət	Sarvan kəndi 1300 Nəməndənin		0505030960
7.	Sadıqov Bəhram Nəməndənin	Qızılqac Bələdiyyəsi		050-552-17-37
8.	Həsənov İmamiyev M.	Müəllim		05058249-12
9.	Dadaşov Şamxat oğlu	Müəllim		0503404571
10.	Həsənov Cəmilə Fəxrət	Mərguzar		0505030960
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				

Yuxarıda sadalanan qrup iclaslarına əlavə olaraq Salyan İcra Hakimiyyəti Aparatı rəhbərinin müavini cənab Etibar Hüseynov və Salyan Bələdiyyəsinin başçısı cənab Sarvəddin Cəfərovla daha

iki fərdi görüş keçirildi.

Sarvan kəndi, Salyan Rayonu, Fevral 19, 2021

Sarvan kəndi, Salyan Rayonu, Fevral 19, 2021

Sarvan kəndi, Salyan Rayonu, Fevral 19, 2021

Sarvan kəndi, Salyan Rayonu, Fevral 19, 2021

Məkan: AAYDA-nin inzibati binası (Zoom proqram təminatı vasitəsilə görüş)

Tarix və saat: 18 fevral 2021-ci il, saat 15:00

İştirakçılar: 26 nəfər (Biləsuvar rayonu, Xidmandalı, Bəydili və Aşağı Cürəli kəndlərində yaşayan maraqlı tərəflərin təmsilçiləri)

- Ərazi icra nümayəndələri;
- Bələdiyyə üzvləri;
- Sakinlər.

Görüşün protokolu

Elnur Abbaszadə (AAYDA, 2 sayılı LİQ-nun nümayəndəsi) məlumat verdi ki, Azərbaycan Hökuməti Dünya Bankının maliyyə dəstəyi ilə Salyan-Biləsuvar yolunun seçilmiş hissələrinin bərpasını nəzərdə tutan Regional Əlaqələr və İnkişaf Layihəsi hazırlayır.

Bu layihə çərçivəsində həyata keçiriləcək fəaliyyətlərin sosial və ətraf mühitə təsirləri barəsində müvafiq sənədlərin ilkin versiyaları hazırlanmış və Dünya Bankının Ətraf mühit və sosial çərçivə prinsiplərinə və Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinə əsasən bu sənədlər rəy və suallar üçün ictimaiyyətə açıqlanmalıdır. Bu məqsədlə, E.Abbaszadə sözügedən layihə haqqında ümumi məlumatı, habelə, layihə nəticəsində sosial və ətraf mühitə mümkün təsirlər və bu təsirləri qabaqlamaq üçün təklif edilən tədbirlərə dair hazırlanmış sənədlər barəsində təqdimat etdi. Əlavə olaraq məlumat verildi ki, sənədlərin tam məzmunu ilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin rəsmi internet sahifəsində və Biləsuvar İcra Hakimiyyətinin rəsmi internet sahifələrində tanış olmaq olar.

Görüş suallar və cavablar sessiyası ilə davam etdi.

Suallar	Cavablar (LİQ)
A.İmanov (Xirmandalı kənd sakini) – Yeni inşa edilmiş yoldan ev heyvanlarının keçirilməsi mümkün deyildir. Ümid edirəm bu yolda belə bir qadağa olmayacaqdır. Yolun tikinti müddətində bu məqsədli xüsusi müvəqqəti keçidlərin olması vacibdir.	E.Abbaszadə – Layihə barəsində ilkin texniki sənədlərə əsasən deyə bilərəm ki, bu yol 2-ci dərəcəli kateqoriyalı yol olacaqdır və heyvanların müəyyən olunmuş yerlərdən keçirilməsini məhdudiyyət tətbiq edilməyəcəkdir. Tikinti müddətində qoyulacaq müvəqqəti təhlükəsizlik baryerləri və yol nişanları hərəkətin təşkil olunmasına yardım edəcəkdir.
A.Cəfərov (Bəydili kənd icra nümayəndəsi) – Görüləcək işlər nəticəsində ərazidə yaşayan insanların hərəkət imkanları artacaqdır. Bu səbəbdən də öhdəmizə düşən işləri görməyə hazırıq. Sualım yerli əmək qüvvəsindən istifadə ilə bağlıdır. Mümkün qədər kənd əhalisinin tikinti işlərinə cəlb edilməsinə diqqət artırılmalıdır.	E.Abbaszadə - İxtisas və zəruri bacarıqlara malik olduğu təqdirdə əlbəttə ki yerli əmək qüvvəsinə üstünlük veriləcəkdir.
İ.Əzizov (Xirmandalı bələdiyyəsinin sədri) – Mövcud yol bizim kəndin lap yaxınından keçir. Tikinti zamanı yaranacaq səs-küy kənd sakinlərini narahat edəcəkdir. O üzündən, xahiş edirəm bu işə nəzarət edilsin.	E.Abbaszadə - Səs-küyün azaldılması və sakinlərə narahatçılıq yaratmaması üçün bəzi tədbirlər icra edilə bilər. Məsələn, günün müəyyən saatlarında iş saatlarına məhdudiyyətin tətbiq edilməsi və ya müəyyən norma çərçivəsindən artıq səs yaranması imkan verməmək. Bundan əlavə, əgər zərurət

Suallar	Cavablar (LİQ)
	yarandığı hallarda yerli əhali yüksək səsi yarada biləcək işlər barəsində əvvəlcədən xəbərdar ediləcəkdir.
Q.Bağirov (Aşağı Cürəli kənd icra nümayəndəsi) – inşaat tullantıları hara daşınacaq?	E.Abbasadə -Tikintidən əvvəlki müddətdə böyük həcmli tullantıların yığılması üçün ərazi müəyyən ediləcəkdir. Hər bir iş sahəsi üçün zibil qabları təmin ediləcək və tullantıların və təhlükəli olmayan tullantılar müəyyən edilmiş zərərsizləşdirmə sahələrinə toplanacaqdır. Tullantıların zərərsizləşdirilməsi üçün yerlər yerli bələdiyyə orqanları və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılacaq.

 Elnur Abbaszade, PIU2	 Galib Baghirov, Ashaghi Jurali Executive Power local Representative, Bilasuvar Rayon
 Azad Imanov, resident of Khirmandali village, Bilasuvar Rayon	 Rahib Hajiyev, Khirmandali village Executive Power local Representative, Bilasuvar Rayon
 İlqar Karimov, Head of Beydili municipality, Bilasuvar Rayon	 Adil Jafarov, Beydlil village Executive Power local Representative, Bilasuvar Rayon
 Salamat Rahimov, resident of Ashaghi Jurali village, Bilasuvar Rayon	 Gabil Baghirov, resident of Ashaghi Jurali village, Bilasuvar Rayon

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi
Salyan-Biləsuvar yolunun seçilmiş hissələrinin bərpası
Sosial və ətraf mühitə təsirlər barədə sənədlərin ictimai müzakirəsi

Biləsuvar rayonu, Aşağı Cürelə kəndi
 yaşayış məntəqəsi (rayon, kənd)

18 fevral 2021-ci il saat 15:00
 tarix və vaxt

İştirakçıların siyahısı

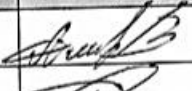
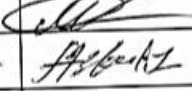
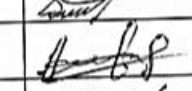
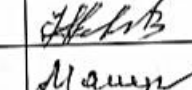
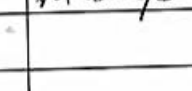
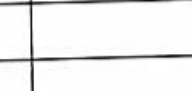
S.s.	Adı və soyadı	İş yeri və tutduğu vəzifə	İmza	Əlaqə nömrəsi
1.	Bağirov Qalib Nədir	Əlaqə Cürelə kəndi		050 344 9884
2.	Sirucov Əmr Əlişə	Əlaqə Cürelə kəndi		051 308 7801
3.	Bağirov Qabil Nədir	kənd sarkisi		050 546 7616
4.	Rəhimov Səlamət Əlişə	kənd sarkisi		050 743 8585
5.	Rəyev Əlyar Hüseyn	kənd sarkisi		050 614 9137
6.	Hüseynov Əbdullə Əlişə	kənd sarkisi		051 854 8847
7.	Əliyev Ələz Əlişə	kənd sarkisi		050 370 0481
8.	Rəzadə Büsə Nürsə	kənd sarkisi		051 768 4346
9.	Məmmədov Məhədi Səyid	kənd sarkisi		070 215 1284
10.	Əliyev Təpdiş Nədir	kənd sarkisi		050 580 5395
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi
Salyan-Biləsuvar yolunun seçilmiş hissələrinin bərpası
Sosial və ətraf mühitə təsirlər barədə sənədlərin ictimai müzakirəsi

Biləsuvar rayonu, Xırmandalı kəndi
 yaşayış məntəqəsi (rayon, kənd)

18 fevral 2021-ci il saat 15:00
 tarix və vaxt

İştirakçıların siyahısı

S.s.	Adı və soyadı	İş yeri və tutduğu vəzifə	İmza	Əlaqə nömrəsi
1.	İmranov Azad	Mülkiyyətçi		070-900-94-30
2.	Muradov Səlim	Mülkiyyətçi		057-845-39-85
3.	Zəizov İlqar	Bələdiyyə Sədri		070-677-18-84
4.	Bəşayev Tofiq	KİT-də Mütəxəssis		010-258-45-38
5.	Məmmədov Elxan	Mülkiyyətçi		051-772-11-46
6.	Abdullayev Rəşad	Mülkiyyətçi		051-592-48-49
7.	Abdullayev Bəyqolun	Mülkiyyətçi		050-583-25-02
8.	Məmmədov Təhran	Mülkiyyətçi		050-578-44-64
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi
Salyan-Bilasuvay yolunun seçilmiş hissələrinin bərpası
Sosial və ətraf mühitə təsirlər barədə sənədlərin ictimai müzakirəsi

Bilasuvay rayonu, Bəydili kəndi 18 fevral 2021-ci il saat 15:00
yaşayış məntəqəsi (rayon, kənd) tarix və vaxt

İştirakçıların siyahısı

S.ə	Adı və soyadı	İş yeri və tutduğu vəzifə	İmza	Əlaqə nömrəsi
1.	Cəfərov Adil Vəkil	İcra nümayəndəsi		0708927132
2.	Kərimov İsmayıl Səlim	Bələdiyyə sədri		0509735057
3.	Baqirəli Kərim Kərim	Bələdiyyə nümayəndəsi		0513560955
4.	Məmməd Əli Kərim	Bələdiyyə operatoru		0514271235
5.	Baqirəli Rəşad Qurbanlı	İcra nümayəndəsi		0558165050
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				

Bilasuvay r/n Bəydili kənd İcra nümayəndəsi
 Ə. V. Cəfərov

Yuxarıda sadalanan qrup iclaslarına əlavə olaraq Bilasuvay Rayon İcra Hakimiyyətinin memarlıq şöbəsinin nümayəndəsi cənab Rövşən Bədəlovla fərdi məsləhətləşmə aparıldı.

Əlavə #1.

7 fevral 2021-ci ildə AAYDA-nın rəsmi saytında yayımlanan ƏMSÇ sənədləri

<http://www.aayda.gov.az/az/pages/287/>

The screenshot shows the AAYDA (Azərbaycan Aylıq Yolları Dövlət Agentliyi) website. The header includes the AAYDA logo and a quote by Heydar Əliyev: "Yol - iqtisadiyyat, mədəniyyət, bir sözlə həyat deməkdir!" (The road - economy, culture, in one word, life!). The navigation menu includes: Baş səhifə, Azərbaycan, Haqqımızda, Sənədlər, Yollar, Xəbərlər, Galereya, Fəaliyyət, Əlaqə, Zəfər yolu.

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi

Təsnifat

- Layihələr
- Respublika əhəmiyyətli
- Yerli əhəmiyyətli
- Avtomobil yollarının xəritəsi
- Layihələr barədə təqdimat

Sənədlər

1. Ətraf Mühit və Sosial İdarəetmə üzrə Çərçivə Sənədi (ƏMSİÇS)
2. Köçürülmə Siyasəti üzrə Çərçivə Sənədi (KSÇS)
3. Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı (MTCOP)
4. Əməyin İdarəedilməsi Prosedurları (ƏİP)
5. İlkin Ətraf Mühit və Sosial İdarəetmə Planı (ƏMSİP)

English Translations:

1. Preliminary Environmental and Social Management Plan (PreESMP)
2. Stakeholder Engagement Plan (SEP)
3. Resettlement Policy Framework (RPF)
4. Labor Management Procedures (LMP)
5. Environmental and Social Management Framework (ESMF)

Sənədlərə bağlı sual və təkliflərinizi AAYDA-nın rəsmi elektron ünvanlarına göndərə bilərsiniz.

16 fevral 2021-ci il tarixdə Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyətinin rəsmi saytında yayımlanan ƏMSÇ sənədləri

<http://salyan-ih.gov.az/news/997.html>

Navigation bar: Ana sahifə, İcra Hakimiyyəti, Qanunvericilik, Xəbərlər, Elektron xidmətlər, Əlaqə, Foto qalereya

Left sidebar menu:

- Rayon haqqında
- İcra Hakimiyyəti
- İnfrastruktur
- Qanunvericilik
- Azərbaycan
- İnternet linkləri
- Etik davranış
- Qələbə qəzeti
- Apellyasiya şurası
- Ölkə Başçısı Salyanda
- Yaşılıq xəritəsi
- Könüllülük fəaliyyəti
- Yenidənqurma işləri

Contact information:

Ünvan: AZ-5200, Salyan şəhəri, T.Xəlilbəyli küçəsi, 136
Faks: 021-255-50-31
E-mail: mail@salyan-ih.gov.az

News section:

Xəbərlər

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi
2021-02-16

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

AZƏRBAYCAN AVTOMOBİL YOLLARI DÖVLƏT AGENTLİYİ

Regional Yollar və İnkişaf Layihəsi

Ətraf Mühit və Sosial Məsələlər üzrə Çərçivə Sənədlərinin (ƏMSÇS) hazırlanması
KÖÇÜRÜLMƏ SİYASƏTİ ÜZRƏ ÇƏRÇİVƏ SƏNƏDİ (KSÇS)

Fevral 2021

Ətraflı sənədlər

- [Köçürülmə Siyasəti üzrə Çərçivə Sənədi \(KSÇS\)](#)
- [Ətraf Mühit və Sosial İdarəetmə üzrə Çərçivə Sənədi \(ƏMSİÇS\)](#)
- [İlkin Ətraf Mühit və Sosial İdarəetmə Planı \(ƏMSİP\)](#)
- [Maraqlı Tərəflərin Cəlb Olunması Planı \(MTCOP\)](#)
- [Əməyin İdarəedilməsi Prosedurları \(ƏİP\)](#)

← əvvəlki

© 2021 All right reserved www.salyan-ih.gov.az

16 fevral 2021-ci il tarixdə Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyətinin rəsmi saytında yayımlanan ƏMSÇ sənədləri

<http://www.bilesuvar-ih.gov.az/news/940.html>